

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w KATOWICACH

Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach za 2017 rok

Zatwierdzone uchwałą Rady Nadzorczej nr 119/2018 z dnia 25.04.2018 roku

SPIS SKRÓTÓW	1
<u>I. WPROWADZENIE</u>	2
<u>II. PLAN DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU NA 2017 ROK</u>	4
1. PLAN FINANSOWY NA 2017 ROK.....	4
1.1. PRZYCHODY	4
1.2. KOSZTY.....	5
2. KIERUNKI WYDATKOWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH.....	8
<u>III. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH FUNDUSZU</u>	12
1. RADA NADZORCZA	12
2. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU	13
3. WSPÓŁDZIAŁANIE Z ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	17
3.1. WSPÓŁPRACA Z SAMORZADAMI I ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ.....	17
3.2. KONTAKTY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI, DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA FUNDUSZU	18
<u>IV. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO</u>	22
1. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2007-2013	22
2. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020	22
2.1. WDRAŻANIE PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020	22
2.2. KONTROLA W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020.....	23
3. REALIZACJA „OGÓLNOPOLSKIEGO SYSTEMU WSPARCIA DORADCZEGO DLA SEKTORA PUBLICZNEGO I MIESZKANIOWEGO ORAZ PRZEDSIĘBIORCÓW W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ ORAZ OZE”	24
<u>V. GOSPODAROWANIE ŚRODKAMI FINANSOWYMI W 2017 ROKU</u>	25
1. BILANS.....	25
2. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	26
<u>VI. STRUKTURA FINANSOWANIA ZADAŃ</u>	28
1. STRUKTURA WPŁYWÓW I WYDATKÓW	28
2. POMOC FINANSOWA FUNDUSZU	30
3. FORMY FINANSOWANIA	33
3.1. FINANSOWANIE ZWROTNE	33
3.2. FINANSOWANIE BEZZWROTNE	33
3.2.1. Dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i przekazanie środków	34
3.2.2. Umorzenia udzielonych pożyczek.....	35
3.2.3. Nagrody za działalność	36
3.2.4. Zwrot gminom utraconych dochodów	36
4. NADZÓR WŁAŚCICIELSKI	36
5. POMOC PUBLICZNA.....	37
6. WYDATKI MAJĄTKOWE WŁASNE	38
<u>VII. WNIOSKI I UMOWY O DOFINANSOWANIE ZADAŃ</u>	40
1. WNIOSKI O DOFINANSOWANIE ZADAŃ.....	40
2. ZAWARTE UMOWY.....	41
2.1. UMOWY DOTACJI, PRZEKAZANIA ŚRODKÓW I POŻYCZEK.....	42
2.2. UMOWY UMORZENIA POŻYCZEK	42
2.3. UMOWY W RAMACH BANKOWYCH LINII KREDYTOWYCH	42
2.4. UMOWY W RAMACH ŚRODKÓW UDOSTĘPNIONYCH PRZEZ NARODOWY FUNDUSZ.....	43

<u>VII. EFEKTY EKOLOGICZNE I RZECZOWE Z UMÓW ZAWARTYCH W 2017 ROKU</u>	44
1. OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODNYMI.....	44
2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	45
3. OCHRONA ATMOSFERY.....	46
4. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM.....	48
5. OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I FUNKCJI EKOSYSTEMÓW	52
6. EDUKACJA EKOLOGICZNA	53
7. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA	54
8. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE W REGIONIE	54
<u>IX. NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA ZAKOŃCZONE W 2017 ROKU</u>	56
1. OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODNYMI.....	56
2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	56
3. OCHRONA ATMOSFERY.....	57
4. PROGRAMY I AKCJE EKOLOGICZNE	58
<u>X. KONTROLA REALIZACJI ZAWARTYCH UMÓW</u>	60
<u>XI. SPIS TABEL</u>	61
<u>XII. SPIS RYSUNKÓW</u>	62

SPIS SKRÓTÓW

Biuro	Biuro Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Fundusz	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Narodowy Fundusz	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Plan działalności	Plan działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Plan finansowy	Roczny Plan Finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
POLiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
Rada Nadzorcza	Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Zasady	Zasady udzielania dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Zarząd	Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
zwrot gminom utraconych dochodów	zwrot gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi jezior oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne, będących własnością Skarbu Państwa

I. WPROWADZENIE

Prawne i finansowe podstawy działalności Funduszu wyznacza ustawa Prawo ochrony środowiska, ustawa o finansach publicznych, ustawa o rachunkowości, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, postanowienia Statutu Funduszu/ rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie trybu działania organów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (od 21.12.2017 roku).

Jako samorządowa osoba prawna Fundusz skutecznie pełnił rolę finansowego instrumentu realizacji polityki ekologicznej państwa w połączeniu ze spełnieniem oczekiwań regionalnej społeczności. Fundusz realizował swoją misję uczestnicząc w rozwiązywaniu problemów związanych z ochroną środowiska na poziomie lokalnym, regionalnym, a także ponadregionalnym.

Celem generalnym Funduszu jest zapewnienie systematycznej i trwałej poprawy stanu środowiska w województwie śląskim oraz zachowanie i przywracanie na jego obszarze terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Wyznaczone w Strategii zadania dla poszczególnych celów operacyjnych znalazły uszczegółowienie w Planie działalności, który precyzyjnie i odpowiednio do aktualnej sytuacji prawnej oraz finansowej identyfikował działania Funduszu. Jasno zdefiniowane cele Funduszu oraz możliwości ich realizacji w oparciu o przejrzyste zasady finansowania projektów oraz dostępne instrumenty finansowe zachęcały samorządy, jak i innych inwestorów do podejmowania działań mających istotny wpływ na jakość środowiska w regionie. W Sprawozdaniu z działalności Funduszu dokonany został przegląd realizowanych w 2017 roku działań i priorytetów oraz poziom osiągnięcia wskaźników finansowych i ekologicznych będący elementem monitoringu wdrażania Strategii.

Realizacja celów strategicznych i operacyjnych Funduszu przebiegała w ramach wdrożonego i stale doskonalonego zintegrowanego systemu zarządzania jakością i środowiskowego, zorganizowanego według wymagań międzynarodowych norm: ISO 9001, ISO 14001 i rozporządzenia w sprawie Europejskiego Systemu Ekozarządzania i Audytu (EMAS) oraz systemu przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym.

Podobnie jak w latach poprzednich Fundusz w 2017 roku, wspierał działania na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu zgodnie z polityką ochrony środowiska państwa i województwa, poprzez preferencyjne dofinansowanie przedsięwzięć realizujących cele długookresowe i krótkookresowe zapisane w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz zapewniających absorpcję środków unijnych dla osiągnięcia w województwie śląskim stanu środowiska wynikającego z ustaleń akcesji Polski do Unii Europejskiej.

W związku z ogromnym zainteresowaniem osób fizycznych programem pilotażowym „Dofinansowanie zadań realizowanych przez mieszkańców województwa śląskiego na rzecz ograniczenia niskiej emisji” w 2017 roku Fundusz ogłosił drugą edycję Programu pn. SMOG STOP. Finalnie w ramach nowej edycji Programu, dofinansowanie uzyskało 3 857 osób. Łącznie udzielono wsparcia w wysokości 17 257 tys. zł. Oznacza to, że z terenu województwa śląskiego zniknie blisko 4 tys. starych kotłów lub pieców o niskiej sprawności, opalanych węglem. Zastąpione one zostaną kotłami opalnymi gazem, biomasą lub też kotłami opalnymi węglem - ekogroszkiem, który będzie spalany w kotłach najnowszej generacji, o wysokiej sprawności energetycznej, a także pompami ciepła. Rezultatem tych wszystkich zabiegów modernizacyjnych jest realny efekt dla poprawy środowiska. Emisja pyłu do atmosfery zmniejszy się o ok. 177 Mg/a, SO₂ o ok. 83 Mg/a, a CO₂ o ok. 9 354 Mg/a.

W 2017 roku dofinansowanie zadań przez Fundusz odbywało się na warunkach preferencyjnych w odniesieniu do: udziału środków finansowych Funduszu w kosztach kwalifikowanych zadań, wysokości oprocentowania i okresu spłaty pożyczek oraz wysokości umorzeń.

Fundusz udzielał dofinansowania zgodnie z:

- Listą przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Funduszu na 2017 rok,
- Zasadami,
- Kryteriami wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Funduszu.

W 2017 roku Fundusz działał w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska oraz wytyczne zawarte w następujących dokumentach programowych:

- Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.,
- Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032,
- Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020 +”,
- Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024,
- Strategii działania Funduszu na lata 2017-2020,
- Wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2017-2020,
- Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Krajowym planie gospodarki odpadami 2022,
- Krajowym Programie Zapobiegania Powstawania Odpadów,
- Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013,
- Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020,
- Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020,
- Planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- Programie małej retencji dla województwa śląskiego,
- Planie gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2016 -2022,
- Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającym na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji,
- Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030,
- Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Województwa Śląskiego,
- Ramowym dokumencie wdrażania działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji w subregionie centralnym województwa śląskiego.

Fundusz w 2017 roku aktywnie uczestniczył we wdrażaniu środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach perspektywy 2014-2020. W dniu 18 grudnia 2014 roku została zawarta z Ministrem Gospodarki umowa w sprawie systemu realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, na mocy której powierzono Funduszowi funkcję Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 „Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie konurbacji śląsko-dąbrowskiej” POIiŚ na lata 2014-2020 w zakresie finansowania bezzwrotnego. W 2017 roku podpisano 49 umów o dofinansowanie udzielając wsparcia w łącznej wysokości 252,4 mln złotych z czego 21 umów z przedsiębiorstwami ciepłowniczymi, 26 umów ze wspólnotami mieszkaniowymi i 2 umowy ze spółdzielniami mieszkaniowymi.

II. PLAN DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU NA 2017 ROK

Plan działalności na 2017 rok został opracowany w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska i został przyjęty uchwałą Rady Nadzorczej nr 321/2016 z dnia 23.11.2016 roku. W trakcie roku plan był zmieniany uchwałami Rady Nadzorczej: nr 95/2017 z dnia 11.04.2017 roku, nr 155/2017 z dnia 07.07.2017 roku oraz nr 363/2017 z dnia 20.12.2017 roku. Zmiany w Planie działalności na 2017 rok dotyczyły zarówno zmian w planie finansowym stanowiącym załącznik do planu działalności, jak i zmian kwot w poszczególnych kierunkach wydatkowania środków finansowych na 2017 rok.

1. PLAN FINANSOWY NA 2017 ROK

Roczny Plan Finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na 2017 rok został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, z uwzględnieniem założeń przyjętych w Strategii oraz aktualnej sytuacji finansowej Funduszu.

Fundusz prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, pokrywając z posiadanych środków i uzyskiwanych wpływów: wydatki na finansowanie zadań określonych w ustawie Prawo ochrony środowiska oraz koszty działalności. Wykonanie Planu finansowego za 2017 rok przedstawia się następująco:

Stan funduszu na początek 2017 roku wyniósł:	1 310 927 tys. zł
podstawowymi składnikami majątku były:	
należności z tytułu udzielonych pożyczek	1 116 843 tys. zł
udziały i akcje	18 774 tys. zł
środki pieniężne	214 200 tys. zł

1.1. PRZYCHODY

Przychody Funduszu w roku 2017 przedstawiają się następująco:

Tabela nr 1. Plan i wykonanie przychodów Funduszu w 2017 roku

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	108 200	105 625
2.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów	1 256	1 256
3.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa	2 007	1 975
4.	Przychody finansowe	38 300	40 841
5.	Pozostałe przychody	1 324	1 627
	Razem	151 087	151 324

Przychody Funduszu w 2017 roku wyniosły 151 324 tys. zł i stanowiły 100 % w stosunku do planowanych przychodów. W porównaniu z rokiem 2016 mniej o 7 259 tys. zł, głównie z powodu niższych wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska.

Najistotniejszą pozycję w przychodach stanowiły *przychody z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych* – 105 625 tys. zł (98 % planu). Przychody z opłat za korzystanie ze środowiska stanowiły blisko 70 % ogółu przychodów.

Kolejną istotną pozycję stanowiły *przychody finansowe* – 40 841 tys. zł (107 % planu), na które składały się przychody z tytułu:

- oprocentowania udzielonych pożyczek – 36 748 tys. zł,
- oprocentowania wolnych środków,
- pozostałe przychody, w tym aktualizacja aktywów długoterminowych.

Dominującą pozycję w przychodach finansowych stanowiły przychody z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek, które w porównaniu do 2016 roku odnotowały nieznaczny spadek o 619 tys. zł.

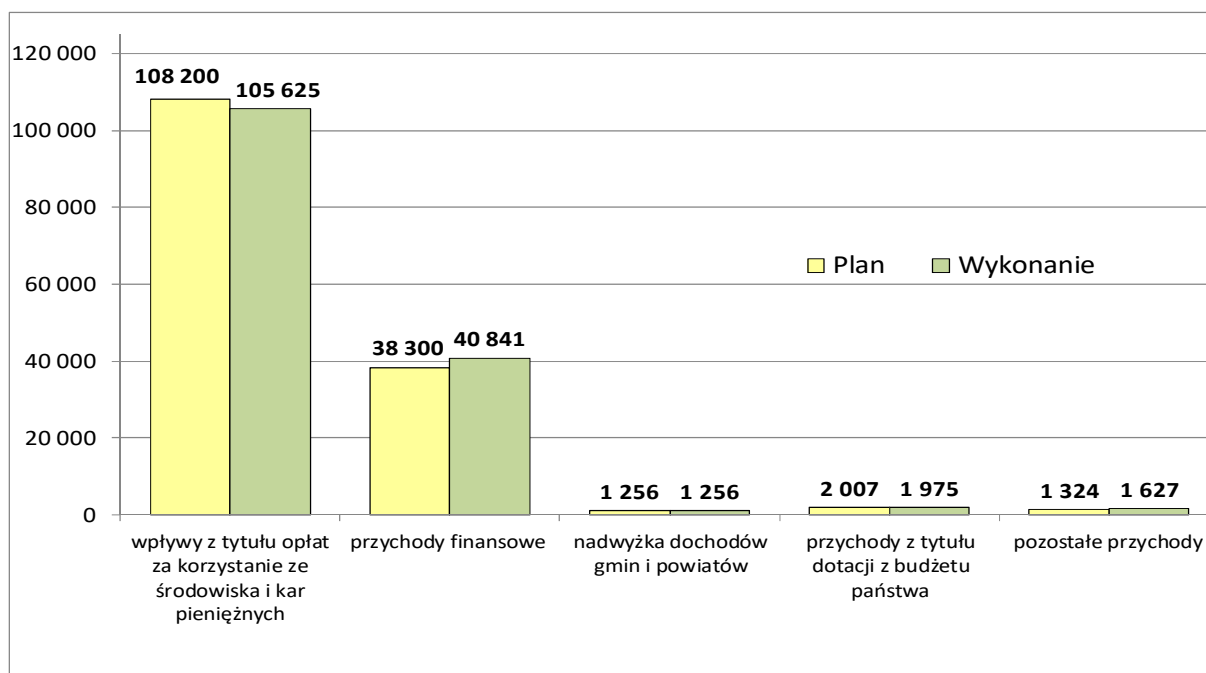
W 2017 roku Fundusz uzyskał przychody z *nadwyżki dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych* w wysokości 1 256 tys. zł. Nadwyżkę wpłacili: Gminy Poczesna i Lędziny oraz Powiat Bieruńsko-Lędziński.

Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa w ramach pomocy technicznej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla Funduszu jako Instytucji Wdrażającej wyniosły w 2017 roku 1 975 tys. zł (98 % planu). Dotacja stanowiła refundację poniesionych przez Fundusz kosztów kwalifikowanych, zgodnie z trybem i terminami składania wniosków o płatność w ramach Roczego Planu Działań Pomocy Technicznej POLiŚ.

Pozostałe przychody wyniosły w 2017 roku 1 627 tys. zł. Kwota ta obejmowała między innymi zwroty z rozliczeń dotacji i umorzeń pożyczek oraz refundację wydatków Funduszu związanych z realizacją projektu „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”.

Rys. 1. Plan i wykonanie przychodów za 2017 rok

[w tys. zł]

1.2. KOSZTY

Koszty Funduszu w roku 2017 przedstawiają się następująco:

Tabela nr 2. Plan i wykonanie kosztów Funduszu w 2017 roku

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
1.	Dotacje (w tym dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych)	55 840	42 227
2.	Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa	14 166	13 515
3.	Umorzenia pożyczek	50 000	49 694
4.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej	450	388
5.	Inne wydatki na ochronę środowiska	30	18
6.	Koszty działalności organów i biura	20 997	18 593
7.	Koszty finansowe	1 910	402
8.	Pozostałe koszty operacyjne	575	169
	Razem	143 968	125 006

Koszty Funduszu w 2017 roku wyniosły 125 006 tys. zł, co stanowiło 87% w stosunku do wielkości planowanej. W porównaniu do kosztów za 2016 rok zanotowano spadek o 6 706 tys. zł. W zakresie kosztów statutowych (przeznaczonych na bezzwrotne finansowanie ochrony środowiska) w 2017 roku nastąpił wzrost o 3 409 tys. zł w porównaniu do 2016 roku.

Istotnymi pozycjami wśród kosztów były *dotacje*, które wyniosły 42 227 tys. zł, w tym:

- dotacje na cele bieżące 16 303 tys. zł,
- dotacje na cele inwestycyjne 25 914 tys. zł,
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych 10 tys. zł.

W oparciu o zobowiązania z podpisanych umów mające odzwierciedlenie w Listach zadań państwowych jednostek budżetowych zakwalifikowanych do dofinansowania ze środków Funduszu na 2017 rok kwota *środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa* wyniosła 13 515 tys. zł.

W 2017 roku kwota *umorzeń pożyczek* wyniosła 49 694 tys. zł.

Na *nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej* w 2017 roku przeznaczone zostały środki w wysokości 388 tys. zł.

W związku z nałożonymi na Fundusz zobowiązaniami wynikającymi z ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zwrotu gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi jezior oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne, będących własnością Skarbu Państwa w 2017 roku wydatkowano z tego tytułu kwotę 18 tys. zł.

W 2017 roku *koszty działalności organów i biura* Funduszu wyniosły 18 593 tys. zł. Są to przede wszystkim koszty wynagrodzeń i składek od nich naliczanych (14 946 tys. zł).

Koszty finansowe za 2017 rok wyniosły 402 tys. zł. Kwota ta obejmowała płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętej w 2013 roku pożyczki z Narodowego Funduszu.

Pozostałe koszty operacyjne na koniec 2017 roku wyniosły 169 tys. zł i dotyczyły w głównej mierze kosztów związanych z likwidacją Spółki „Ekofol II” S.A.

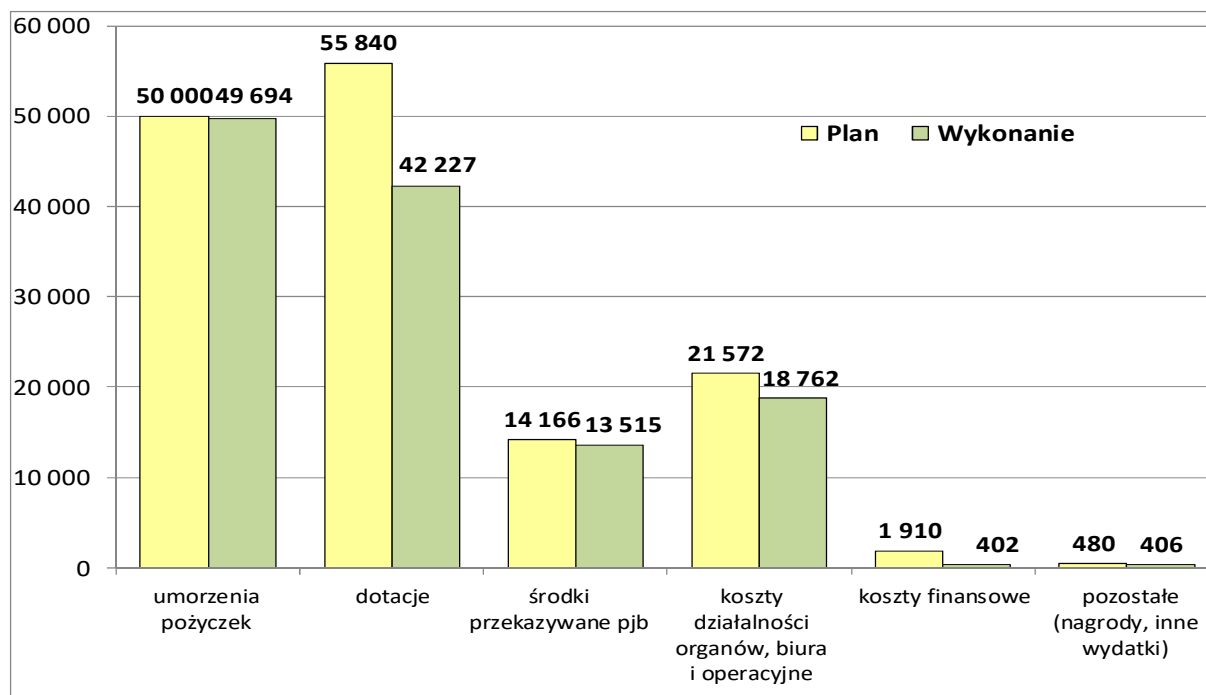
Stan funduszu na koniec 2017 roku wyniósł:	1 337 245 tys. zł
należności z tytułu udzielonych pożyczek	1 092 997 tys. zł
środki pieniężne	251 123 tys. zł
udziały i akcje	19 003 tys. zł

Stan środków pieniężnych na koniec 2017 roku był wyższy od planowanego o 79 990 tys. zł, co związane jest między innymi z przesunięciem (na wniosek beneficjentów) terminów wypłat środków z 2017 na 2018 rok. Zobowiązania Funduszu z tytułu dofinansowania przedsięwzięć ekologicznych na dzień 31.12.2017 roku do wypłaty w roku 2018 i latach kolejnych wynoszą 247 731 tys. zł.

Wydatki majątkowe własne Funduszu wyniosły w 2017 roku 424 tys. zł. W ramach tej kwoty zrealizowano między innymi dostawę dwóch kotłów gazowych kondensacyjnych wraz z niezbędnym oprzyrządowaniem oraz ich montażem. Wysokość tej kwoty obejmowała także wydatki na zakup sprzętu komputerowego, licencji na oprogramowanie biurowe, dysku sieciowego zabezpieczającego przed utratą krytycznych danych służących zapewnieniu ciągłości działania Funduszu oraz wyposażenia technicznego biura. Wydatki poniesione na zakupy inwestycyjne własne nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku.

Rys. 2. Plan i wykonanie kosztów za 2017 rok

[w tys. zł]

Konstrukcja planu finansowego zgodna z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej nie pozwala na przedstawienie pełnego obrazu

gospodarki finansowej Funduszu. Układ planu finansowego nie zawiera informacji odzwierciedlających najistotniejszą działalność Funduszu związaną z pożyczkowym finansowaniem ochrony środowiska, dlatego w rozdziale VI przedstawiono pełny obraz źródeł i wielkość środków finansowych pozostających w jego dyspozycji.

2. KIERUNKI WYDATKOWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH

W Planie działalności na 2017 rok uwzględniony został podział wsparcia finansowego Funduszu w formie pożyczek, dotacji i przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym na poszczególne kierunki ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Plan działalności sformułowany został zgodnie z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez wnioskodawców.

W zakresie ochrony wód z zaplanowanego dofinansowania w wysokości 43 782 tys. zł wypłacono 35 593 tys. zł (81% planu). Polityka finansowa Funduszu w dziedzinie ochrony wód ukierunkowana została głównie na wspieranie przedsięwzięć wynikających z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz zobowiązań traktatowych, w pierwszej kolejności tych, w których zaangażowane były bezzwrotne środki pochodzące z funduszy Unii Europejskiej oraz realizację zadań mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do wód.

W zakresie gospodarki wodnej w planie działalności przewidziano dofinansowanie w wysokości 26 497 tys. zł. W ramach wypłaconej kwoty 22 521 tys. zł (85% planu) Fundusz wspierał przedsięwzięcia mające na celu:

- efektywne i racjonalne korzystanie z zasobów wodnych, w szczególności poprzez minimalizację strat wody, zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa dostaw wody pitnej i dostępu do wody o jakości odpowiadającej normom wody do picia,
- podejmowanie działań mających na celu adaptację do zmian klimatu, w szczególności poprzez ochronę przeciwpowodziową, zwiększanie retencji oraz likwidację skutków powodzi,
- wdrażanie kompleksowego programu ochrony przeciwpowodziowej i rozwoju systemów małej retencji, w tym realizację zadań zgodnych z planami gospodarowania wodami na obszarach dorzecza i programami gospodarki wodnej.

Na zadania z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi w 2017 roku zaplanowano kwotę 59 100 tys. zł. Wypłacone środki w wysokości 55 499 tys. zł (94% planu) wykorzystane zostały m.in.: na ograniczenie obciążenia środowiska odpadami, zapewnienie bezpiecznego dla środowiska unieszkodliwienia odpadów, rewitalizację terenów przemysłowych i zdegradowanych oraz ochronę gleb użytkowanych rolniczo. Realizowane zadania były zgodne z Planem gospodarki odpadami oraz Programem Ochrony Środowiska dla województwa śląskiego.

Mając na uwadze potrzebę zwiększenia tempa realizacji Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, w 2017 roku Fundusz kontynuował finansowanie zadań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest, w tym również realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, w ramach Programu priorytetowego NFOŚiGW „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest”.

W ramach wspomagania działań na rzecz ochrony atmosfery zaplanowano dofinansowanie w wysokości 251 172 tys. zł. W tym zakresie w 2017 roku dofinansowano zadania w łącznej wysokości 171 841 tys. zł (68% planu). Kontynuowane były realizowane przez gminy obszarowe programy ograniczenia emisji, kolejne gminy z terenu województwa śląskiego, a także przedsiębiorcy i inne podmioty uzyskały dofinansowanie na modernizację systemów grzewczych, termoizolację obiektów oraz budowę instalacji solarnych i fotowoltaicznych. Pomocą finansową Funduszu wsparte zostały

również przedsięwzięcia polegające na poprawie efektywności wytwarzania, przesyłu i użytkowania energii, w tym poprzez kompleksową termomodernizację obiektów. Fundusz w 2017 kontynuował rozpoczęty w 2016 roku Program „Dofinansowanie zadań realizowanych przez mieszkańców województwa śląskiego na rzecz ograniczenia niskiej emisji”. W 2017 roku Program ten, pod nazwą SMOG STOP przewidywał dofinansowanie dla mieszkańców województwa śląskiego realizujących zadania termomodernizacyjne w domach jednorodzinnych. Wsparcie dotacyjne otrzymało ponad 3 858 mieszkańców na kwotę 17 257 tys. zł. W 2017 roku wysokość wypłaconych środków z tego tytułu wyniosła 1 848 tys. zł.

Ponadto w IV kwartale uruchomiona została, przy współpracy z bankami, linia kredytowa z dotacją, w ramach której można ubiegać się o dofinansowanie do termomodernizacji budynków jedno i wielorodzinnych oraz na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków oraz podłączenie do kanalizacji.

Na zadania z zakresu ochrony różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów zaplanowano kwotę 2 913 tys. zł. W tym zakresie przeprowadzono zabiegi ochronne, prace pielęgnacyjne oraz konserwacyjne drzew i krzewów, ochronę ekosystemów leśnych, zadrzewienia i zakrzewienia, działania na rzecz ochrony i rehabilitacji zagrożonych rodzimych gatunków zwierząt lub roślin, ochronę i działania na rzecz zachowania bioróżnorodności na łączną kwotę 2 617 tys. zł (90% planu).

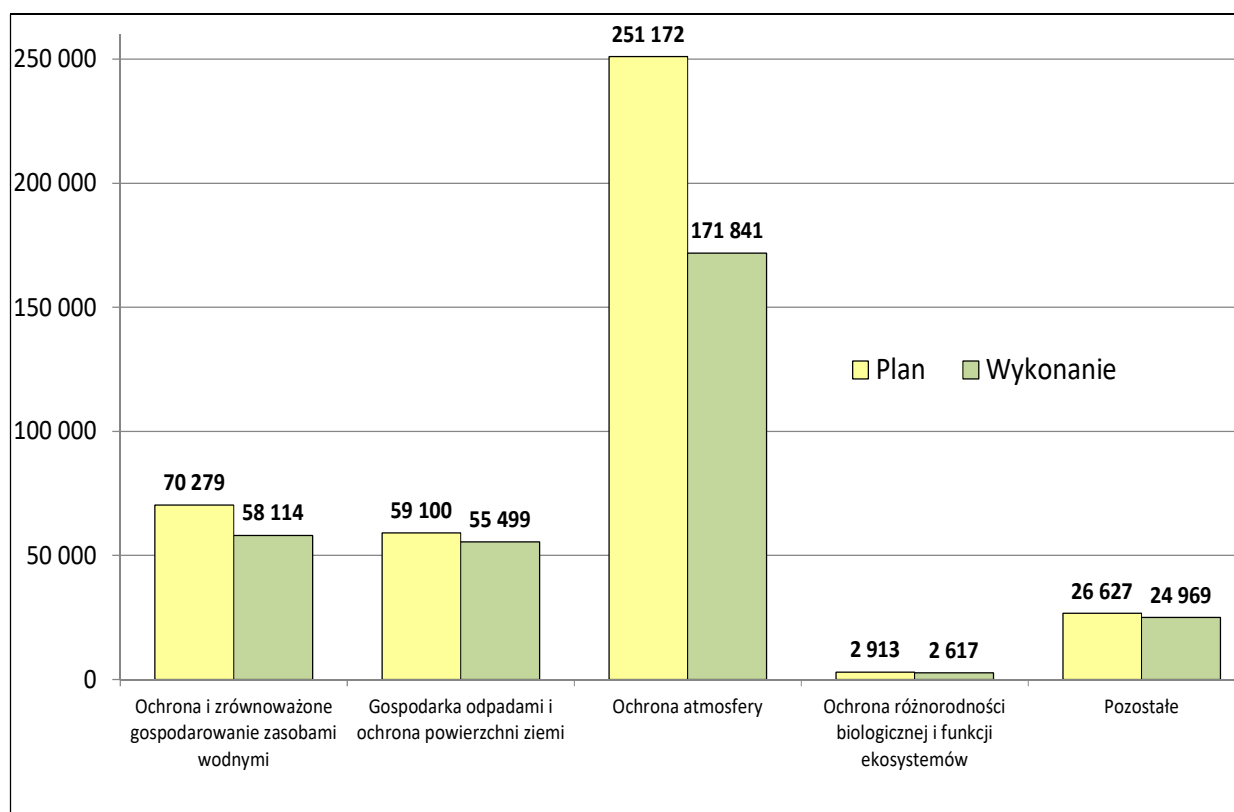
Na dofinansowanie przedsięwzięć w pozostałych dziedzinach zaplanowano środki w łącznej wysokości 26 627 tys. zł. W 2017 roku wypłacone zostały z tego tytułu środki w łącznej wysokości 24 969 tys. zł (94% planu) na dofinansowanie zadań z zakresu:

- zapobiegania poważnym awariom – dofinansowanie dla jednostek Ochotniczej i Państwowej Straży Pożarnej w celu ograniczenia ryzyka wystąpienia poważnych awarii,
- edukacji ekologicznej - przedsięwzięcia mające na celu kształtowanie ekologicznych postaw i zachowań społeczeństwa, zwłaszcza dzieci i młodzieży, w ramach tej pozycji przewidziano również dofinansowanie zadań związanych z rozwojem bazy służącej realizacji programów edukacyjnych,
- zarządzania środowiskowego, w tym:
 - monitoringu środowiska - na wsparcie realizacji przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Państwowego Monitoringu Środowiska oraz na zakup sprzętu do pomiaru zanieczyszczeń oraz prezentacji wyników monitoringu,
 - opracowań i ekspertyz, w tym na opracowanie programów i systemów zarządzania środowiskowego, opracowanie strategii i programów wdrożeniowych w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej, a także opinie naukowe, opracowania i ekspertyzy,
- profilaktyki zdrowotnej dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.

Rys. 3. Kierunki wydatkowania środków w 2017 roku

[w tys. zł]

Plan i realizację wypłat środków finansowych w formie pożyczek, dotacji oraz przekazania środków w podziale na poszczególne dziedziny ochrony środowiska przedstawiono w Tabeli nr 3.

Tabela nr 3. Planowana i zrealizowana pomoc Funduszu w 2017 roku według kierunków wydatkowania środków

[w tys. zł]

Lp.	Kierunki wydatkowania środków	Pożyczki		Dotacje na cele bieżące		Dotacje na cele inwestycyjne		Przekazanie środków	
		Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie
1.	Ochrona wód	40 000	32 405	0	0	3 500	2 907	282	281
2.	Gospodarka wodna	21 100	19 004	0	0	4 800	3 009	597	508
3.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	54 000	51 369	1 900	1 335	3 200	2 795	0	0
4.	Ochrona atmosfery	225 000	153 663	0	0	20 000	12 426	6 172	5 752
5.	Zapobieganie poważnym awariom	1 000	867	0	0	4 500	4 456	3 515	3 502
6.	Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów	0	0	2 700	2 404	0	0	213	213
7.	Edukacja ekologiczna	0	0	6 500	5 646	400	320	28	28
8.	Monitoring środowiska	0	0	0	0	25	1	2 920	2 920
9.	Opracowania i ekspertyzy	0	0	1 200	1 067	0	0	439	311
10.	Profilaktyka zdrowotna	0	0	6 100	5 851	0	0	0	0
Razem		341 100	257 308	18 400	16 303	36 425	25 914	14 166	13 515

III. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH FUNDUSZU

1. RADA NADZORCZA

Do 24 maja 2017 roku w skład Rady Nadzorczej wchodził:

Krzysztof Melka	przedstawiciel Ministra Środowiska (Przewodniczący Rady Nadzorczej)
Karol Węglarzy	przedstawiciel samorządu gospodarczego (Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej)
Bernard Błaszczak	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska (Sekretarz Rady Nadzorczej)
Bronisław Karasek	Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej Sejmiku Województwa Śląskiego
Łukasz Tekeli	p.o. Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego
Jerzy Suchy	przedstawiciel organizacji ekologicznych
Aleksander Herczek	Przewodniczący Regionalnej Rady Ochrony Przyrody

19 czerwca 2017 roku Bronisław Karasek został wyznaczony przez Sejmik Województwa Śląskiego na Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Funduszu.

Od 26 czerwca 2017 roku w skład Rady Nadzorczej wchodził:

Marek Rembisz	wyznaczony przez ministra właściwego do spraw środowiska (Przewodniczący Rady Nadzorczej)
Bronisław Karasek	wyznaczony przez Sejmik Województwa Śląskiego (Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej)
Piotr Kołodziejczyk	wyznaczony przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska
Przemysław Drabek	wyznaczony przez wojewodę śląskiego spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych
Roman Kusz	wyznaczony przez wojewodę śląskiego

W 2017 roku odbyło się 12 posiedzeń Rady Nadzorczej, podczas których podjęto 383 uchwały, w tym w sprawie udzielenia dofinansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w sprawie częściowego umorzenia udzielonych pożyczek oraz organizacyjne.

Rada Nadzorcza w 2017 roku rozpatrzyła i uchwaliła bądź zatwierdziła m. in.:

- Roczne Sprawozdanie Finansowe Funduszu za 2016 rok,
- Sprawozdanie z wykonania Roczego Planu Finansowego za 2016 rok,

- Sprawozdanie z działalności Funduszu za 2016 rok,
- podział zysku Funduszu za 2016 rok,
- skorygowany Plan Finansowy na 2017 rok,
- skorygowany Plan działalności na 2017 rok,
- Plan Finansowy na 2018 rok,
- Plan działalności na 2018 rok,
- Listę przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Funduszu na 2018 rok,
- Zasady,
- Szczególne zasady dofinansowania dla osób fizycznych realizujących inwestycje w ramach Programu pn.: „Dofinansowanie zadań realizowanych przez mieszkańców województwa śląskiego na rzecz ograniczenia niskiej emisji”,
- Szczególne zasady finansowania działań związanych z opracowaniem ekspertyzy dot. usunięcia odpadów porzuconych przez Firmę Eko-Szop Sp. z o.o. w Katowicach,
- uruchomienie bankowej linii kredytowej, we współpracy z bankami, o symbolu LKD_2017,
- wybór firmy audytorskiej do badania sprawozdań finansowych Funduszu za lata 2017-2018.

Rada Nadzorcza pełniła bieżący nadzór nad działalnością Funduszu. W ustawowym terminie uchwały Rady Nadzorczej przekazywane były Wojewodzie Śląskiemu, jako organowi nadzoru, który nie zgłosił zastrzeżeń do żadnej z nich.

2. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU

Do 11 kwietnia 2017 roku Zarząd pracował w następującym składzie:

Andrzej Pilot	Prezes Zarządu
Tadeusz Kosek	Zastępca Prezesa Zarządu
Agnieszka Siemińska	Zastępca Prezesa Zarządu
Agnieszka Kostempka	Zastępca Prezesa Zarządu
Rafał Adamus	Zastępca Prezesa Zarządu

Od 12 kwietnia do 31 grudnia 2017 roku Zarząd pracował w następującym składzie:

Andrzej Pilot	Prezes Zarządu
Tadeusz Kosek	Zastępca Prezesa Zarządu
Rafał Adamus	Zastępca Prezesa Zarządu

Zarząd odbył w 2017 roku 71 posiedzeń i podjął 1 889 uchwał, w tym w sprawie udzielenia dofinansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zmian warunków dofinansowania oraz organizacyjne.

W zakresie wypełniania zadań bieżących prace Zarządu w 2017 roku koncentrowały się przede wszystkim na:

- rozpatrywaniu wniosków i podejmowaniu uchwał o udzieleniu pożyczek i dotacji na zadania, w których udział Funduszu nie przekraczał 792 894,37 zł (tj. 0,5% przychodów Funduszu uzyskanych w 2016 roku zgodnie z wymogami ustawy Prawo ochrony środowiska) oraz podejmowaniu uchwał w sprawie przedłożenia do zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą dofinansowania przedsięwzięć, w których udział Funduszu przekraczał tę kwotę,
- przedkładaniu Radzie Nadzorczej wniosków o częściowe umorzenie udzielonych pożyczek,
- zawieraniu umów pożyczek i dotacji (z oceną zdolności kredytowej i podejmowaniem decyzji o sposobie zabezpieczenia dla pożyczek),
- kontroli realizacji umów, rozliczaniu rat pożyczek i zakończonych inwestycji,
- wypełnianiu Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla osi priorytetowych: I – Gospodarka wodno-ściekowa i II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi – zawartego 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska,
- realizacji zadań wynikających z pełnienia funkcji Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 „Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie konurbacji śląsko-dąbrowskiej” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020,
- udziale Funduszu w projekcie pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”,
- wypełnianiu Porozumienia w sprawie realizacji Działania 2.3. POIiŚ 2014-2020 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach,
- bieżącym gospodarowaniu środkami finansowymi Funduszu,
- doskonaleniu procedur w zakresie rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy finansowej,
- opracowaniu Sprawozdania finansowego Funduszu za 2016 rok oraz Sprawozdania z działalności Funduszu za 2016 rok,
- przygotowaniu projektu Planu działalności na 2018 rok,
- przygotowaniu projektu Planu finansowego na 2018 rok,
- prowadzeniu współpracy z organami władzy samorządowej i rządowej, funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, służbami ochrony środowiska oraz społecznymi organizacjami ekologicznymi,
- uczestnictwie w konferencjach, naradach i sympozjach organizowanych przez gminy, podmioty gospodarcze, placówki naukowo-badawcze i administrację publiczną,
- doskonaleniu zintegrowanego systemu zarządzania jakością i środowiskowego,
- zatwierdzeniu Deklaracji środowiskowej EMAS [Rozporządzenie (WE) Nr 1221/2009 – EMAS],
- bieżącej analizie pracy Biura Funduszu i podejmowaniu decyzji usprawniających jego działalność.

W 2017 roku na bieżąco była doskonalona organizacja pracy Biura, celem dostosowania jej do aktualnych potrzeb, także związanych z obsługą projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Przeciętne zatrudnienie w 2017 roku wyniosło (w przeliczeniu na etaty) 129,9 etatów.

W maju 2017 roku Fundusz uruchomił Program SMOG STOP „Dofinansowanie zadań realizowanych przez mieszkańców województwa śląskiego na rzecz ograniczenia niskiej emisji” kontynuacja Programu Pilotażowego realizowanego w 2016 roku skierowanego bezpośrednio do osób fizycznych

– czyli mieszkańców będących właścicielami lub współwłaścicielami jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Celem programu było zastąpienie starych pieców lub kotłów - pompami ciepła, kotłami opalonymi gazem lub biomasą albo też kotłami opalonymi węglem – ekogroszkiem, który będzie spalany w kotłach nowej generacji, o wysokiej sprawności energetycznej.

W Funduszu funkcjonuje (wdrożony w 2003 roku) zintegrowany system zarządzania jakością i środowiskowego (ZSZ), zgodny z wymaganiami międzynarodowych norm: ISO 9001:2008, ISO 14001:2004 oraz europejskiego systemu ekozarządzania i audytu we wspólnocie (EMAS), obejmujący od 2015 roku także System Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym (SPZK – nakładka ISO 9001) według standardu Krajowej Izby Gospodarczej i Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji.

W 2017 roku poddano audytowi nadzoru działający w Funduszu ZSZ. Potwierdzeniem wdrożenia systemu i spełniania przez Fundusz wymagań ISO 9001, ISO 14001 i EMAS jest uzyskanie certyfikatu wydanego przez niezależną jednostkę certyfikującą w zakresie: „Gromadzenie i gospodarowanie środkami finansowymi, z ich przeznaczeniem na dofinansowanie przedsięwzięć proekologicznych, poprawiających stan środowiska w województwie śląskim”.

Fundusz poddał również weryfikacji „Deklarację Środowiskową EMAS WFOŚiGW w Katowicach”. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem z 20 lipca 2017 roku poinformował, że utrzymał Fundusz w rejestrze organizacji zarejestrowanych w systemie ekozarządzania i audytu EMAS, pod numerem PL 2.24-002-6.

Przestrzeganie zasad zawartych w Księdze Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością i Środowiskowego należy do podstawowych obowiązków wszystkich pracowników Funduszu. Zapewnia to, że istotne dla spełniania celów jakościowych i środowiskowych czynności związane z planowaniem, realizacją, pomiarem, analizą i doskonaleniem procesów są objęte pełnym nadzorem i udokumentowane.

Kontrola zarządcza, (o której mowa w art. 68 ustawy o finansach publicznych) ustanowiona została przez Kierownictwo Funduszu stosownie do wymogów prawnych. Wprowadzone rozwiązania organizacyjno – prawne uwzględniają wytyczne określone w standardach kontroli zarządczej dla jednostek sektora finansów publicznych.

Integralną częścią kontroli zarządczej jest wdrożony w Funduszu kompleksowy system zarządzania ryzykiem. W 2017 roku przeprowadzono udokumentowany proces identyfikacji i analizy ryzyka na poziomie operacyjnym i strategicznym. W wyniku tej analizy podjęto stosowne działania zaradcze, ograniczające ryzyko, poprzez m.in. wprowadzenie modyfikacji usprawniających funkcjonujące procedury.

W Funduszu audyt wewnętrzny realizowany jest na podstawie art. 274, ust. 4 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Zgodnie z przepisami aktów normatywnych, audyt wewnętrzny w Funduszu stanowi element systemu kontroli zarządczej, a zarazem jest narzędziem do oceny jej funkcjonowania.

Istotę, cele, zasady i zakres przedmiotowy audytu wewnętrznego, organizację pracy audytora wewnętrznego oraz sposób i tryb postępowania audytowego w Funduszu, określają postanowienia aktu wewnętrznego, tj. regulaminu przeprowadzania audytu wewnętrznego.

Do obowiązków audytora w Funduszu należy również przeprowadzanie postępowań w trybie kontroli wewnętrznej – instytucjonalnej, co zostało unormowane stosowną regulacją.

W 2017 roku przedmiotem weryfikacji, przeprowadzonej przez audytora (w trybie – odpowiednio do potrzeb – zadań audytowych, kontrolnych) były zagadnienia z zakresu:

- ochrony informacji, bezpieczeństwa systemów informatycznych w kontekście wymogów, nałożonych przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 roku

w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych,

- ochrony zasobów (rzeczowych składników majątkowych),
- inwentaryzacji,
- polityki naliczania należności odsetkowych, w związku z wejściem w życie z dniem 01.01.2016 roku przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 roku o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw.

W 2017 roku, podczas auditu zewnętrznego przeprowadzonego w Funduszu przez auditorów Biura Certyfikacji Systemów Zarządzania w przedmiocie spełniania wymagań norm odniesienia, dokonano wyrywkowego przeglądu dokumentacji audytu wewnętrznego dotyczącego analizy ryzyka, planowania, sprawozdawczości, realizacji zadań audytowych oraz dokumentacji dotyczącej czynności kontrolnych.

Audиторzy ISO nie wnieśli uwag, zastrzeżeń w przedmiocie badania.

W 2017 roku w Funduszu przeprowadzone zostały kontrole:

- systemowa (system realizacji POliŚ na lata 2014-2020) przeprowadzona przez Departament Funduszy Europejskich Ministerstwa Energii,
- wydatków finansowanych z pomocy technicznej POliŚ w ramach projektów Planu Działań PT dla sektora energetyki na lata 2014-2016 przeprowadzona przez Ministerstwo Energii,
- finansowa Umowy Dotacji Celowej dla Funduszu na finansowanie wynagrodzeń pracowników w ramach POPT 2014-2020 na rok 2016 przeprowadzona przez Ministerstwo Energii,

W zakresie objętym kontrolą w badanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

W 2017 roku została przeprowadzona przez Archiwum Państwowe, kontrola w zakresie przestrzegania przez Fundusz przepisów o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach. Zakres kontroli obejmował sprawdzenie warunków przechowywania dokumentacji, lokali archiwum, przepisów kancelaryjno-archiwalnych, statutu oraz przepisów na podstawie których funkcjonuje Fundusz. Sprawdzono również dokumentację przechowywaną w archiwum zakładowym, spisy zdawczo-odbiorcze i pozostałe środki ewidencji pomocniczej. Przeprowadzona kontrola nie wykazała żadnych naruszeń w zakresie ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

Ponadto w 2017 roku przeprowadzony został w Funduszu przez Departament Audytu Środków Publicznych Ministerstwa Finansów audyt systemu zarządzania i kontroli w zakresie kluczowych wymogów kontrolnych 1-5,7 oraz 9-12 POliŚ 2014-2020.

Instytucja kontrolująca pozytywnie oceniła działalność Funduszu w ramach wykonywania zadań związanych z zakresem przeprowadzonego audytu.

Beneficjenci Funduszu dostrzegają jego efektywność i transparentność działania. Efekty pracy Funduszu znajdują społeczne uznanie. Fundusz jest postrzegany jako instytucja wspierająca poprawę warunków środowiska i w tym zakresie realizująca ważne zapotrzebowanie społeczności regionu.

3. WSPÓŁDZIAŁANIE Z ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

3.1. WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDAMI I ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ

Fundusz współpracował z Samorządem Województwa Śląskiego w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w regionie. Zarządowi Województwa przekazano Sprawozdanie z działalności Funduszu za 2016 rok oraz inne sprawozdania i informacje.

Współpracowano na bieżąco z Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego, zwłaszcza z Wydziałem Ochrony Środowiska. Dofinansowano również zadania realizowane przez samorząd Województwa Śląskiego z zakresu gospodarki wodnej oraz edukacji ekologicznej.

W marcu odbyły się 2 spotkania konsultacyjne nt. Listy przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Funduszu na 2018 rok z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorcami oraz przedstawicielami spółdzielni mieszkaniowych (potencjalnymi beneficjentami Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 w ramach projektu „Program kompleksowej likwidacji niskiej emisji na terenie konurbacji śląsko – dąbrowskiej”).

Pracownicy Funduszu prowadzili konsultacje z grupami beneficjentów reprezentujących samorządy gmin i powiatów, przedsiębiorców, spółdzielców i firmy komunalne na temat podstawowych zasad i warunków obowiązujących przy dofinansowaniu ze środków Funduszu zadań służących ochronie środowiska. Eksperti Funduszu zapraszani byli do udziału w szkoleniach i naradach poświęconych możliwościom wsparcia przez Fundusz proekologicznych inwestycji.

W maju 2017 roku Fundusz uruchomił program ograniczenia niskiej emisji SMOG STOP, wspierając tym samym działania Sejmiku Województwa Śląskiego w pracach nad przyjęciem Uchwały antysmogowej. Przed uruchomieniem programu w Urzędzie Marszałkowskim odbył się briefing prasowy z udziałem Prezesa Funduszu Andrzeja Pilota oraz Marszałka Województwa Śląskiego Wojciecha Saługi.

W maju w Wojewódzkiej Komendzie Policji w Katowicach z udziałem Prezesa Funduszu odbyło się przekazanie nowoczesnych hybrydowych 34 radiowozów, które zostały rozdysponowane po komendach powiatowych i miejskich policji.

W lipcu Fundusz gościł delegację Banku Światowego, która ukierunkowana jest na wypracowanie mechanizmów pomocy samorządowi województwa w walce o czyste powietrze. Spotkania z przedstawicielami samorządów: wojewódzkiego, Katowic, Częstochowy, Rybnika mają posłużyć do zebrania informacji, które w dalszym etapie posłużą do przedstawienia konkretnych propozycji.

Podczas odbywających się we wrześniu III Dni Energii Miasta Katowice pod hasłem Misja: Czyste powietrze!, eksperci Funduszu wzięli udział w debatach i indywidualnych konsultacjach przekazując zebranym m.in. praktyczną wiedzę dotyczącą pozyskiwania środków finansowych związanych z działaniami energooszczędnymi.

Kontynuowano współpracę ze Śląskim Urzędem Wojewódzkim w Katowicach, która dotyczyła:

- opiniowania ważniejszych zadań związanych z ochroną przeciwpowodziową przez Wydział Zarządzania Kryzysowego,
- udziału Funduszu w pracach powołanego przez Wojewodę Śląskiego Zespołu ds. szans i zagrożeń oraz potencjalnych kierunków rozwoju obszarów wiejskich w województwie śląskim,
- dofinansowania przedsięwzięć realizowanych przez Urząd Wojewódzki bądź jednostki podległe Wojewodzie Śląskiemu, w tym:

- prowadzenia stałych pomiarów stanu środowiska w ramach regionalnego monitoringu środowiska, wydania rocznych raportów o stanie środowiska,
- doposażenia jednostek Państwowej Straży Pożarnej w sprzęt do usuwania skutków powodzi oraz przeciwdziałania skutkom poważnych awarii przemysłowych oraz katastrof chemicznych i ekologicznych.

Fundusz współpracował z Narodowym Funduszem oraz innymi wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie:

- przygotowania i współfinansowania przedsięwzięć z udziałem zagranicznych środków pomocowych, przede wszystkim Funduszu Spójności,
- doskonalenia procedur związanych z dofinansowaniem przedsięwzięć ekologicznych,
- uczestnictwa w pracach nad aktualizacją Wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2017–2020,
- wymiany informacji o złożonych wnioskach z terenu województwa śląskiego i zawartych umowach z Narodowym Funduszem.

W 2017 roku Fundusz przekazywał środki na podstawie umowy udostępnienia środków zawartej w 2015 roku z Narodowym Funduszem w celu udzielenia beneficjentom dotacji na przedsięwzięcia zgodne z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest.

Fundusz dysponował środkami Narodowego Funduszu w ramach dwóch pierwszych edycji programu KAWKA z lat ubiegłych, których celem jest likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii.

Wychodząc naprzeciwko postulatowi pakietu klimatyczno-energetycznego UE20/20/20, Fundusz bierze udział w projekcie pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”, stworzonym w 2015 roku przez Narodowy Fundusz, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju oraz Ministerstwo Gospodarki. Beneficjentem projektu jest Narodowy Fundusz we współpracy z 15 wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej i Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego, jako Partnerami. Z ramienia Funduszu w projekcie uczestniczy 5 osób, posiadających tytuł certyfikowanego Doradcy Energetycznego, wyodrębnionych w strukturze Funduszu jako Zespół Doradców Energetycznych.

Fundusz współpracował z Ministerstwem Rozwoju i Finansów oraz Ministerstwem Energii pełniąc funkcję Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 „Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie konurbacji śląsko-dąbrowskiej” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020, 1.7.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w województwie śląskim czy 1.7.2 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu na terenie województwa śląskiego. Wsparcie jest adresowane do spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz przedsiębiorstw ciepłowniczych i energetycznych.

3.2. KONTAKTY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI, DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA FUNDUSZU

Z myślą o realizacji celów dotyczących jakości i zapewnienia zadowolenia klientów Funduszu oraz innych zainteresowanych stron, przez cały rok 2017 pracownicy Funduszu uczestniczyli na bieżąco w seminariach, konferencjach i innych spotkaniach konsultacyjnych.

W marcu 2017 roku odbywały się spotkania z przedstawicielami pozarządowych organizacji ekologicznych, przedsiębiorców oraz samorządowców. Celem spotkań była konsultacja zapisów Listy przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Funduszu na 2018 rok.

Fundusz w ramach porozumień o współpracy zawartych z Izbą Rzemieśniczą oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach, Głównym Instytutem Górniczym czy Polską Izbą Ekologii wspierał działania i obsługiwał Punkty Konsultacyjne działające przy tych instytucjach. W punktach konsultacyjnych można zapoznać się z ofertą Funduszu – na stałe wyposażone są w ulotki informacyjne o możliwościach dofinansowania zadań proekologicznych.

Po raz dwudziesty czwarty Fundusz przyznał nagrody z okazji Dnia Ziemi. 24 kwietnia w Katowicach odbyła się uroczystość wręczenia Zielonych Czeków – nagród dla osób wyróżniających się w działalności proekologicznej na terenie województwa śląskiego. Nagrody przyznawane są w kategoriach: innowacje i technologie, programy i akcje dotyczące ochrony przyrody, prace naukowo-badawcze, edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży, publicystyka ekologiczna, działania popularyzatorskie i promocja postaw proekologicznych.

W czerwcu w Ośrodku Harcerskim w Chorzowie odbył się Finał konkursu EkoAktywni 2017. W ramach imprezy odbyły się: warsztaty, pokazy, koncerty, zostały zorganizowane stoiska promujące instytucje i organizacje ekologiczne, stoiska handlowe ze zdrową żywnością, literaturą przyrodniczą i rękodziełem związanym z przyrodą, konkursy wiedzy ekologicznej, wystawy fotograficzne, prelekcje naukowe. Przedsięwzięcie adresowane było do liderów ekologicznych z terenu województwa śląskiego, grup zorganizowanych – grup przedszkolnych i szkolnych oraz pozarządowych organizacji ekologicznych, a także gości indywidualnych odwiedzających park. Podczas imprezy stoisko informacyjne zorganizował Fundusz, a pracownicy prowadzili konkursy dla dzieci i młodzieży oraz informowali o ofercie Funduszu.

Przedstawiciele Funduszu wzięli udział w VII Europejskim Kongresie Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Katowicach. Fundusz był gospodarzem autorskiego panelu „Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dla małego i średniego przedsiębiorcy” oraz podczas Targów Biznes Expo w ramach Kongresu na stoisku Funduszu specjaliści przedstawiali jego ofertę.

Ponad 141 milionów unijnych funduszy otrzyma TAURON Ciepło. W sierpniu odbyło się podpisanie umowy pomiędzy Funduszem, a TAURONEM Ciepło na inwestycje związane z poprawą jakości powietrza w naszym regionie, na co liczą nie tylko mieszkańcy Będzina, Chorzowa, Dąbrowy Górniczej, Katowic, Sosnowca, Czeladzi, Siemianowic Śląskich i Świętochłowic. Po podpisaniu umowy odbyła się konferencja prasowa z udziałem Prezesa Zarządu Funduszu Andrzeja Pilota, Wojewody Śląskiego Jarosława Wierczyńskiego i Prezesa Zarządu TARUON Polska Energia Filipa Grzegorzczaka.

Fundusz zorganizował trzecią edycję konkursu pod nazwą „ZIELONA PRACOWNIA_PROJEKT’2017”. Adresatami były szkoły podstawowe (klasy 4-6), gimnazjalne i ponadgimnazjalne z terenu województwa śląskiego. Przedmiotem konkursu było utworzenie projektu szkolnej pracowni na potrzeby nauk przyrodniczych, biologicznych, ekologicznych, geograficznych, geologicznych czy chemiczno-fizycznych. Projekt mógł być zrealizowany dzięki dofinansowaniu w ramach Konkursu „ZIELONA PRACOWNIA’2017”.

Fundusz obejmował swym patronatem odbywające się w województwie śląskim konferencje, seminaria poświęcone tematyce ochrony środowiska oraz ekologiczne targi i wystawy:

- Miasto Kalety - VII Konferencja poświęcona rozwojowi kaletańskiej dzielnicy Zielona,
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Częstochowa - Interdyscyplinarny konkurs o wodzie WODA=ŻYCIE,

- Polska Fundacja Ekologiczna w Szczecinie - IV Forum Ekologiczne,
- Agencja Promocji Biznesu - VII Konferencja Techniczna - Nowoczesne Ciepłownie i Elektrociepłownie Czysta Energia dla Śląska,
- Fundacja Świadomi Klimatu - IX edycja Krajowego Konkursu Energetycznego im. prof. Jacka Malgo "Wszystko zależy od energii!",
- Polska Izba Ekologii - XVI edycja Konkursu "Ekolaury",
- Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich w Bieruniu - Powiatowa Konferencja Ekologiczna "Ekologia=Życie",
- Polska Izba Ekologii - Konferencja pod tytułem "Gospodarka odpadami opakowaniowymi w obiegu zamkniętym",
- Przedszkole Miejskie nr 51 Sosnowiec - Dzień Bociana,
- Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie - XXXVIII Dni Otwarte Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego,
- Tarnogórskie Centrum Kultury - EKOKRAINA oraz Festiwal "Ekotopfilm- Envirofilm",
- Stowarzyszenie "ZIELONA ZIEMIA" w Radzionkowie - XII edycja Kampanii Edukacyjnej Szukamy Rady Na Odpady,
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. 1000-lecia Państwa Polskiego w Nakle Śląskim - XLI Olimpiada Wiedzy i Umiejętności Rolniczych,
- Zespół Szkół Chemiczno-Medycznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach - V Powiatowy Konkurs Ekologiczny dla Szkół Podstawowych,
- Radzionkowskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne - Konferencja o likwidacji niskiej emisji i zapobieganiu zanieczyszczenia powietrza w Radzionkowie,
- Stowarzyszenie ECODRIVE – Dzień Bez Samochodu,
- Expo Silesia Sp. z o.o. - IX edycji Targów Urządzeń i Technologii Branży Wodociągowo –Kanalizacyjnej HydroSilesia oraz VII edycji Targów Melioracji i Urządzeń Wodnych, Infrastruktury i Urządzeń Przeciwpowodziowych MELIORACJE,
- Miasto Katowice - III Dni Energii Miasta Katowice,
- Stowarzyszenie Nasze Kalety - VII Rodzinnego Grzybobrańia,
- Polska Izba Ekologii - Konferencja „Wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie”,
- Turystyczny Klub Kolarski PTTK im. Władysława Huzy w Gliwicach – Rajd pn. 24. Rowerowe Pożegnanie Wakacji.

Fundusz regularnie przekazywał w mediach regionalnych i ogólnopolskich informacje o działaniach w zakresie wspierania przedsięwzięć proekologicznych oraz o formach udzielanej pomocy, a także o roli i znaczeniu Funduszu w systemie finansowania ochrony środowiska w regionie. Odbywało się to za pośrednictwem prasy, radia, telewizji i internetu. Poświęcone temu były także konferencje prasowe z udziałem dziennikarzy mediów regionalnych i ogólnopolskich publicystów ekologicznych. Na zaproszenie Funduszu dziennikarze śląskich mediów wzięli udział w wizji lokalnej poświęconej koloniom i letniemu wypoczynkowi dzieci i młodzieży z województwa śląskiego, które wypoczywały w ekologicznie czystych miejscach.

Fundusz prowadzi stronę internetową (www.wfosigw.katowice.pl) oraz profile na portalach społecznościowych:

- <https://twitter.com/WFOSiGWKatowice>,

- <https://www.facebook.com/wfosigw.katowice>

będące najczęstszym źródłem informacji o działalności Funduszu.

Na stronie internetowej znaleźć można informacje o:

- zasadach dofinansowania zadań proekologicznych,
- wzorach i wykazach dokumentów wymaganych w procedurach przyznawania dotacji i pożyczek oraz umarzania pożyczek,
- Funduszach Europejskich,
- strukturze organizacyjnej, polityce jakości, środowiskowej i antykorupcyjnej przyznanych certyfikatach,
- bieżącej działalności organów Funduszu,
- akcjach i przedsięwzięciach dofinansowanych przez Fundusz.

Na stronie internetowej znajduje się także aktywna zakładka „Strefa Beneficjenta”, w której śledzić można stan realizacji złożonych wniosków oraz zawartych umów.

Fundusz prowadził politykę informacyjną także poprzez:

- elektroniczny Biuletyn Informacji Publicznej (<http://bip.wfosigw.katowice.pl>),
- wykaz decyzji Rady Nadzorczej i Zarządu Funduszu dotyczących dofinansowania zadań podjętych w 2017 roku,
- elektroniczny newsletter informujący samorządy i media województwa śląskiego o najważniejszych, bieżących wydarzeniach z udziałem przedstawicieli Funduszu, rozsyłany drogą mailową do gmin i mediów w województwie śląskim.

IV. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

1. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2007-2013

W 2017 roku Fundusz kontynuował wypełnianie obowiązków wynikających z Porozumienia zawartego 25 czerwca 2007 r. z Ministrem Środowiska w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla priorytetu: I. Gospodarka wodno-ściekowa i II. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (wraz z późniejszymi aneksami). Na mocy tego porozumienia Fundusz pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IP II) dla projektów o wartości całkowitej poniżej 25 mln euro.

W 2017 roku Fundusz prowadził działania kontrolne związane z realizacją Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 na podstawie planu kontroli w obszarze kontroli na miejscu realizacji projektu (trwałości projektu).

Kontrola projektu na miejscu - trwałości projektu miała na celu sprawdzenie, czy w Projekcie nie nastąpiły znaczące modyfikacje w rozumieniu art. 57 ust. 1 rozporządzenia ogólnego 1083/2006, a w szczególności czy majątek wytworzony w wyniku realizacji Projektu jest wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem.

W 2017 roku przeprowadzono 3 planowe kontrole trwałości projektu.

2. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020

2.1. WDRAŻANIE PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020

Fundusz jest Instytucją Wdrażającą w systemie instytucjonalnym wdrażania programów unijnych w perspektywie finansowej 2014-2020. W dniu 18 grudnia 2014 roku została zawarta z Ministrem Gospodarki umowa w sprawie systemu realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, na mocy której powierzono Funduszowi funkcję Instytucji Wdrażającej dla Działania 1.7 „Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego” POIiŚ na lata 2014-2020 w zakresie finansowania bezzwrotnego.

Fundusz współdziałając z Wydziałem Rozwoju Regionalnego Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego, aktywnie uczestniczył w przygotowaniu dokumentów strategicznych na szczeblu regionalnym niezbędnych dla uruchomienia środków finansowych oferowanych w Działaniu 1.7 tj.: „Ramowego dokumentu wdrażania działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji w subregionie centralnym województwa śląskiego” oraz „Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”. Fundusz czynnie współpracował z potencjalnymi beneficjentami Działania 1.7 poprzez m.in. liczne spotkania robocze, szkolenia, kontakty telefoniczne oraz mailowe. Celem tych działań jest wykorzystanie w całości przyznanej dla Działania 1.7 Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego POIiŚ 2014-2020 alokacji środków tj. kwoty 240 871 056 EUR. Fundusz bierze również czynny udział w konsultacjach dokumentów programowych na szczeblu krajowym.

W marcu 2017 roku ogłoszono konkursy o dofinansowanie w ramach Działania 1.7, o które mogli ubiegać się, między innymi: przedsiębiorcy, spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe oraz porozumienia wspólnot mieszkaniowych z terenu całego województwa śląskiego. Projekty z tego terenu nie muszą konkurować z projektami z innych regionów Polski. Projekty w ramach Działania 1.7.2 i 1.7.3 były wybierane w trybie konkursowym. W 2017 roku złożone zostało 131 wniosków o dofinansowanie. Dla wnioskodawców w poddziałaniu 1.7.1 (wspólnot mieszkaniowych i ich porozumień oraz spółdzielni mieszkaniowych) zostały ogłoszone dwa konkursy z terminem naboru od 31 marca do 29 maja 2017 roku i od 30 października do 29 grudnia 2017 roku. W ww. konkursach złożono

115 wniosków o dofinansowanie. Łączna kwota dofinansowania, o którą wnioskują potencjalni beneficjenci w poddziałaniu 1.7.1 to 135 mln złotych. W poddziałaniu 1.7.2 złożonych zostało 16 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania 115,3 mln zł.

W 2017 roku podpisano 49 umów o dofinansowanie udzielając wsparcia w łącznej wysokości 252,4 mln złotych z czego 21 umów z przedsiębiorstwami ciepłowniczymi, 26 umów ze wspólnotami mieszkaniowymi i 2 umowy ze spółdzielniami mieszkaniowymi.

Ponadto, Fundusz kontynuował współpracę z Narodowym Funduszem – Instytucją Wdrażającą POIiŚ w ramach porozumienia zawartego w dniu 28 października 2015 roku, dotyczącego powierzenia części obowiązków Funduszowi w ramach działania 2.3. POIiŚ 2014-2020 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach jako Instytucji Wdrażającej.

Część wydatków Funduszu związanych z wdrażaniem POIiŚ była współfinansowana z dwóch projektów pomocy technicznej:

- POIiŚ Projekt: Plan działań sektora energetyka na lata 2014-2020, Działanie 10.1 Pomoc techniczna

W 2017 roku w ramach projektu Fundusz złożył 4 wnioski o płatność. Łączna kwota refundacji wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez Fundusz ze środków Unii Europejskiej wynosiła 165 tys. zł natomiast z budżetu państwa 29 tys. zł.

- POPT Projekt: "Wsparcie zatrudnienia w WFOŚiGW w 2017 roku", Działanie 1.1 Wsparcie zatrudnienia.

W ramach projektu Fundusz złożył 3 wnioski o płatność za I, II, III kwartał 2017 roku oraz wniosek o wypłatę zaliczki. Łączna kwota refundacji wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez Fundusz ze środków Unii Europejskiej wynosiła w 2017 roku 1 781 tys. zł.

2.2. KONTROLA W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020

W 2017 roku Fundusz prowadził działania kontrolne związane z realizacją Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 w obszarze kontroli zawierania umów oraz aneksów do umów.

Kontrole procedur zawierania umów miały na celu sprawdzenie, czy umowy są zawierane zgodnie z prawem, w szczególności, czy przestrzegane są zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców.

W 2017 roku IW nie sporządziła planu kontroli procedur zawierania umów, wszystkie 30 wszczętych kontroli ex-post miało charakter doraźny. Z ogólnej liczby wszczętych kontroli zakończono 22 kontrole procedur zawierania umów i zmian do umów (19 to kontrole procedur zawierania umów, a 3 to kontrole zmian do umów).

W zakończonych kontrolach:

- w 5 informacjach pokontrolnych nie stwierdzono naruszeń powodujących konieczność nałożenia wskaźnika pomniejszającego wartość wydatków kwalifikowalnych; wynik kontroli: *bez zastrzeżeń*,
- w 5 informacjach pokontrolnych stwierdzono naruszenia niepowodujące konieczności nałożenia wskaźnika pomniejszającego wartość wydatków kwalifikowalnych; wynik kontroli: *z nieistotnymi zastrzeżeniami*;

- w 12 opiniach stwierdzono naruszenia powodujące konieczność nałożenia wskaźnika pomniejszającego wartość wydatków kwalifikowalnych; wynik kontroli: z *istotnymi zastrzeżeniami*.

3. REALIZACJA „OGÓLNOPOLSKIEGO SYSTEMU WSPARCIA DORADCZEGO DLA SEKTORA PUBLICZNEGO I MIESZKANIOWEGO ORAZ PRZEDSIĘBIORCÓW W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ ORAZ OZE”

Rok 2017 był drugim rokiem realizacji przez Fundusz Projektu Doradztwa Energetycznego. Umowa pomiędzy Ministrem Energii i Prezesem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej rozpoczynająca realizację "Ogólnopolskiego systemu wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE", o wartości 128 974 901,28 zł, została podpisana 3 marca 2016 roku. Projekt jest realizowany w ramach POIiŚ – zgodnie z osią priorytetową I, Poddziałanie 1.3.3 "Zmniejszenie emisyjności gospodarki".

W dniu 28 kwietnia 2016 roku Fundusz, jako jeden z 15 partnerów, podpisał z Narodowym Funduszem umowę o wspólnej realizacji Projektu Doradztwa Energetycznego. Wartość Projektu przyznana dla Funduszu wynosi 7 255 912,70 zł i w 100% jest refundowana z Funduszy Europejskich. Projekt będzie realizowany do 31.12.2023 roku.

Z ramienia Funduszu w Projekcie uczestniczy 5 osób, posiadających tytuły certyfikowanego Doradcy energetycznego. Doradcy dzięki zdobytym umiejętnościom m.in. z zakresu efektywności energetycznej, transportu niskoemisyjnego, odnawialnych źródeł energii są przygotowani do wsparcia gmin, powiatów, Urzędu Marszałkowskiego, a także przedsiębiorców i osób fizycznych w realizacji zadań poprawiających efektywność energetyczną i ograniczających emisję szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza. W pierwszym roku realizacji Projektu Doradcy wspierali gminy w opracowywaniu i wdrażaniu Planów Gospodarki Niskoemisyjnej, aktualnie służą wsparciem doradczym przy przygotowaniu i realizacji inwestycji w obszarze efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii. W kolejnym etapie Doradcy będą podejmować działania edukacyjne, w tym uczestniczyć w szkoleniu energetyków gminnych.

Działania Doradców wykazywane są w comiesięcznych raportach przekazywanych do Narodowego Funduszu, jako Partnera Wiodącego. Każdy z partnerów ma wyznaczone cele w postaci wskaźników. W 2017 roku Doradcy Funduszu objęli wsparciem doradczym 100 inwestycji, udzielili 400 konsultacji i ponad 500 porad, zweryfikowali 6 Planów Gospodarki Niskoemisyjnej opracowanych przez gminy województwa śląskiego. W ramach działań informacyjno-promocyjnych zorganizowanych zostało 5 konferencji dedykowanych przedstawicielom gmin wszystkich subregionów województwa śląskiego, Doradcy wzięli udział w 44 imprezach masowych i zamieścili 11 publikacji prasowych. W ramach działań szkoleniowych przeprowadzono pierwsze, pilotażowe szkolenie dla pracowników ośrodków pomocy społecznej w zakresie efektywnego gospodarowania energią w domu i możliwości pozyskania środków na wymianę kotłów. Szkolenie zostało zorganizowane wspólnie z Urzędem Wojewódzkim w Katowicach, na mocy porozumienia pomiędzy Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach realizacji przyjętego przez Radę Ministrów Programu „Czyste powietrze”. Kontynuacja szkoleń będzie prowadzona w 2018 roku.

V. GOSPODAROWANIE ŚRODKAMI FINANSOWYMI W 2017 ROKU

Fundusz gospodarował środkami finansowymi zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska z uwzględnieniem wymogów ustawy o rachunkowości i Rozporządzenia Rady Ministrów z 16.11.2010 roku w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Udzielenie dofinansowania ze środków Funduszu poprzedzała ocena zgodności z Zasadami, analiza wielkości planowanego efektu ekologicznego i kosztu jego uzyskania oraz ocena zabezpieczenia udzielanych pożyczek. Wypłata środków następowała w formie refundacji zweryfikowanych wydatków lub zaliczkowo w ratach, z uwzględnieniem zasady wypłaty kolejnych rat dopiero po zaakceptowaniu przez Fundusz rozliczenia kwot uprzednio wypłaconych. Prowadzone były kontrole realizacji rzeczowej i finansowej zadania u beneficjenta.

Fundusz prowadzi księgi rachunkowe w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości. Sprawozdanie finansowe Funduszu za 2017 rok zostało poddane badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta wpisanego na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych. Wyboru rewidenta Firmę KPW Audytor Sp. z o.o. w Łodzi, dokonała Rada Nadzorcza Funduszu w ramach przeprowadzonego postępowania. W przedstawionej opinii Rewident potwierdził, że zbadane sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową Funduszu.

1. BILANS

Suma bilansowa na koniec 2017 roku wyniosła 1 370 439 tys. zł i wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o ponad 13 620 tys. zł. Po stronie aktywów na zanotowaną zmianę złożył się wzrost środków pieniężnych (36 923 tys. zł) oraz wzrost wartości posiadanych udziałów i akcji (229 tys. zł) przy jednoczesnym spadku należności z tytułu pożyczek udzielanych w ramach działalności statutowej (-23 846 tys. zł). Należności z tytułu udzielonych pożyczek których wartość na dzień bilansowy wynosiła 1 092 997 tys. zł stanowiły największy składnik aktywów Funduszu (80%).

Po stronie pasywów zanotowano wzrost kapitału (funduszu) własnego w kwocie 26 318 tys. zł oraz spadek zobowiązań wynikający ze spłaty pożyczki zaciągniętej w NFOŚiGW (-12 960 tys. zł).

Udział kapitału (funduszu) własnego w finansowaniu majątku w 2017 roku przekracza 97%.

Tabela nr 4. Wybrane pozycje bilansu

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Za rok 2016	Za rok 2017
I.	AKTYWA, z tego:	1 356 819	1 370 439
1.	Rzeczowe aktywa trwałe	6 443	6 327
2.	Należności długoterminowe	862 430	829 809
3.	Inwestycje długoterminowe	18 774	19 003
4.	Należności krótkoterminowe	254 756	264 114
5.	Inwestycje krótkoterminowe	214 200	251 123
II.	PASYWA, z tego:	1 356 819	1 370 439
1.	Kapitał (fundusz) własny, z tego:	1 310 927	1 337 245
1.1.	Kapitał (fundusz) podstawowy	1 229 616	1 256 487

2. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

W roku 2017 statutowe przychody Funduszu, uzyskiwane na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska, wyniosły 105 625 tys. zł i były niższe od uzyskanych w roku poprzednim o 7 012 tys. zł.

Wydatki bezzwrotne zrealizowane przez Fundusz w 2017 roku, związane z dofinansowaniem ochrony środowiska i gospodarki wodnej, stanowiące koszt w rozumieniu rachunku wyników, wyniosły 105 842 tys. zł. W tej kwocie mieszczą się udzielone dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów, umorzenia udzielonych pożyczek, a także wypłacone nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i przekazane gminom utracone dochody z tytułu podatku od nieruchomości (w wyniku ulg w związku z prowadzoną gospodarką wodną). Poziom finansowania bezzwrotnego był wyższy od zrealizowanego w roku 2016 (102 433 tys. zł).

W okresie sprawozdawczym koszty działalności biura wyniosły 18 593 tys. zł. Zarząd przykładał dużą wagę do efektywności wykorzystania posiadanych zasobów, uzasadnienia i celowości ponoszonych kosztów działalności. W szczególności temu celowi służą procedury udzielania zamówień publicznych i kontroli zarządczej. Prowadzona jest ocena ogólnego poziomu ponoszonych kosztów, w odniesieniu do zakresu i skali prowadzonej działalności. Omawiając koszty działalności Funduszu należy zauważyć, że zapisem zawartym w Strategii, że koszty te miały pełne pokrycie w przychodach finansowych jakie Fundusz uzyskuje w wyniku prowadzonej działalności.

Przychody finansowe stanowiły istotną pozycję rachunku wyników. W 2017 roku, z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek uzyskano kwotę 36 192 tys. zł co oznacza 2,8 % spadek w relacji do roku poprzedniego.

Wynik finansowy nie był obciążony podatkiem dochodowym od osób prawnych, ponieważ na mocy ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych Fundusz korzystał ze zwolnienia podmiotowego. Zysk netto w 2017 roku wyniósł 26 318 tys. zł. Zarząd Funduszu zwrócił się do Rady Nadzorczej o przeznaczenie całości zysku na fundusz rezerwowy. Zwiększenie obecnego poziomu funduszu rezerwowego uzasadnia spadek przychodów statutowych, który nastąpi w kolejnych latach w związku z ustawową zmianą w zakresie dystrybucji opłat za pobór wód i wprowadzanie ścieków przy jednoczesnym wzroście zapotrzebowania na preferencyjne finansowanie realizowane przez Fundusz.

Tabela nr 5. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Za rok 2016	Za rok 2016
1.	Przychody	114 872	107 857
2.	w tym opłaty i kary ekologiczne	112 637	105 625
3.	Koszty	120 523	124 434
4.	w tym wydatki związane z dofinansowaniem ochrony środowiska	102 433	105 842
5.	koszty funkcjonowania organów i biura	18 089	18 593
6.	Zysk (Strata)	-5 651	-16 578
7.	Pozostałe przychody operacyjne	2 441	2 626
8.	w tym dotacja w ramach pomocy technicznej POIiŚ	2 017	1 975
9.	Pozostałe koszty operacyjne	315	169
10.	Zysk (Strata) z działalności operacyjnej	-3 526	-14 120

11.	Przychody finansowe	41 266	40 841
12.	w tym odsetki	40 499	40 611
13.	Koszty finansowe	10 870	402
14.	w tym: aktualizacja wartości inwestycji	10 366	0
15.	odsetki	534	402
16.	Zysk (Strata) z działalności gospodarczej	26 871	26 318
17.	Zysk (Strata) brutto = netto	26 871	26 318

VI. STRUKTURA FINANSOWANIA ZADAŃ

1. STRUKTURA WPŁYWÓW I WYDATKÓW

W strukturze wpływów środków finansowych od szeregu lat znaczące pozycje stanowią wpływy z tytułu:

- zwrotów rat pożyczek i kredytów,
- opłat za korzystanie ze środowiska,
- odsetek od pożyczek i lokowania środków pieniężnych na rachunkach bankowych.

Rys. 4. Wpływy Funduszu w 2017 roku

[w tys. zł]

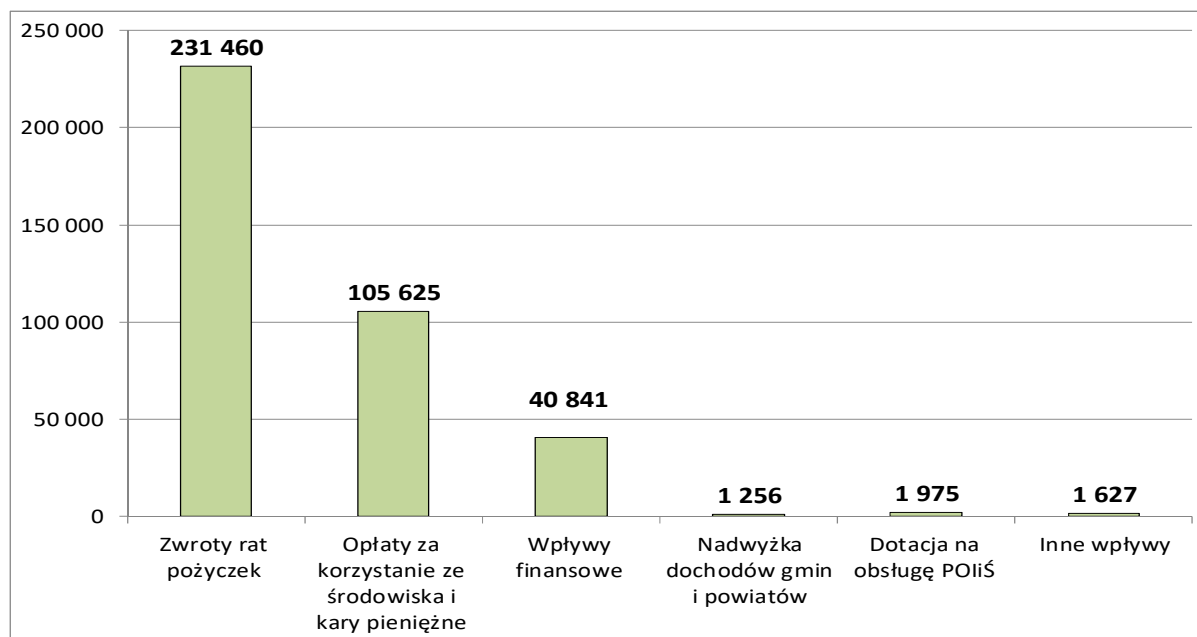
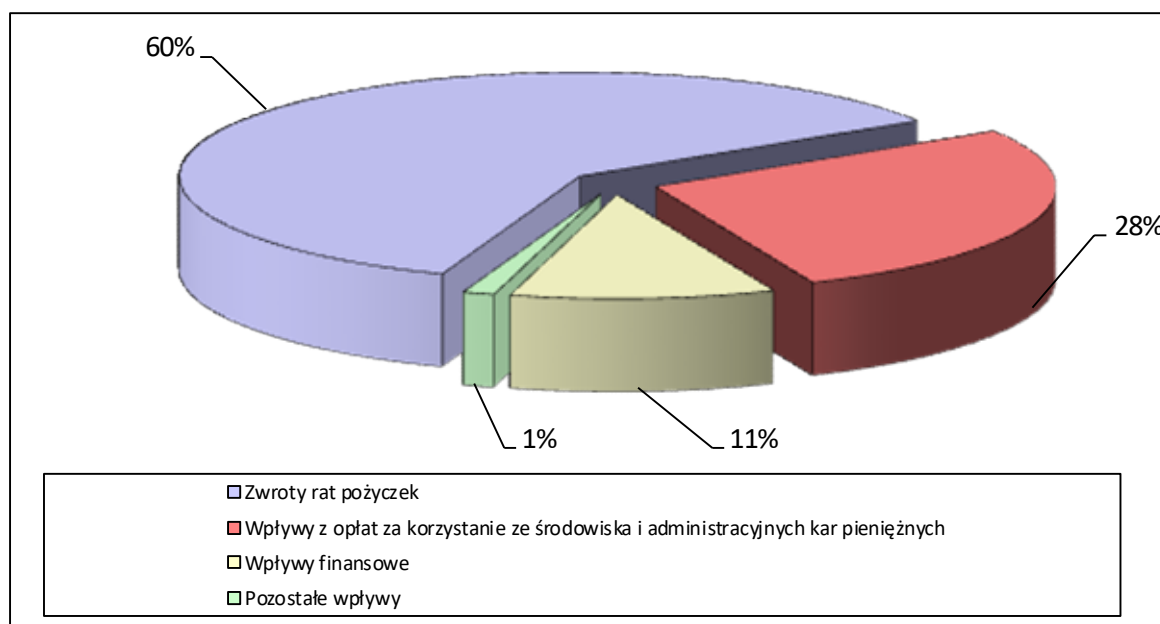

Tabela nr 6. Struktura wpływów Funduszu w latach 2015-2017

[w tys. zł]

Lp.	Wpływy	2015	2016	2017
1.	Wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	117 761	112 637	105 625
2.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów	8 097	1 469	1 256
3.	Zwroty rat pożyczek	211 857	256 979	231 460
4.	Wpływy finansowe	40 145	41 266	40 841
5.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa (dotacja na obsługę POliŚ)	1 487	2 017	1 975
6.	Inne (zwroty z rozliczeń dotacji i umorzeń, pozostałe przychody operacyjne)	1 365	1 194	1 627
Razem		380 712	415 562	382 784

Rys. 5. Struktura wpływów Funduszu w 2017 roku

Wydatki Funduszu w roku 2017 wyniosły 345 309 tys. zł, w tym w formie dotacji i dopłat do oprocentowania kredytów – 42 227 tys. zł, środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym – 13 515 tys. zł oraz pożyczek i kredytów – 257 308 tys. zł. W 2017 roku kontynuowana była spłata zaciągniętej w Narodowym Funduszu pożyczki. Wysokość spłaconej pożyczki wyniosła 12 960 tys. zł. Pozostałe wydatki w wysokości 19 299 tys. zł to: nagrody, zwrot gminom utraconych dochodów, koszty działalności organów i biura, wydatki majątkowe własne, koszty finansowe oraz pozostałe koszty operacyjne. Struktura wydatków przedstawiona została w Tabeli nr 7.

Wśród wydatków najwyższą kwotę stanowiły pożyczki – 74,5%. Udział finansowania w formie dotacji oraz dopłaty do kredytów bankowych wynosił 12,2%, natomiast w formie przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa – 3,9%.

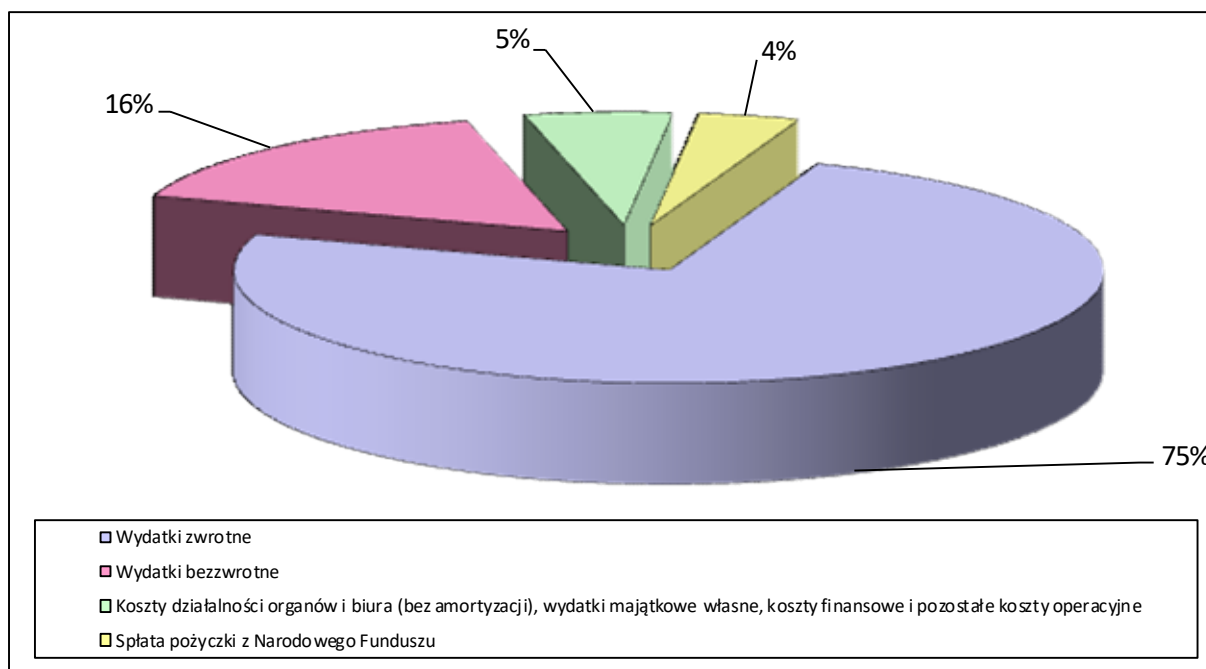
Koszty działalności organów i biura wyniosły 5,2%, spłaty pożyczki z Narodowego Funduszu 3,8%, a pozostałe wydatki, na które składały się nagrody, wydatki majątkowe własne, koszty finansowe i operacyjne oraz zwrot gminom utraconych dochodów stanowiły 0,4% wydatków ogółem.

Tabela nr 7. Struktura wydatków Funduszu w latach 2015-2017

[w tys. zł]

Lp.	Wydatki	2015	2016	2017
1.	Wydatki bezzwrotne (dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych, przekazanie środków pjb, nagrody, zwrot gminom utraconych dochodów)	54 404	56 899	56 148
2.	Wydatki zwrotne (pożyczki)	294 249	274 321	257 308
3.	Koszty działalności organów i biura (bez amortyzacji), wydatki majątkowe własne, koszty finansowe i pozostałe koszty operacyjne	16 308	18 657	18 893
4.	Spłata pożyczki z NFOŚiGW	9 720	12 960	12 960
Razem		374 681	362 837	345 309

Rys. 6. Struktura wydatków Funduszu w 2017 roku

2. POMOC FINANSOWA FUNDUSZU

W 2017 roku wysokość udzielonej pomocy finansowej Funduszu na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska (w tym umorzenia pożyczek) wyniosła 363 150 tys. zł.

Pomoc finansowa Funduszu w kwotach bezwzględnych była największa w stosunku do inwestycji związanych z ochroną atmosfery, gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi, a w dalszej kolejności z ochroną wód i porządkowaniem gospodarki ściekowej, gospodarką wodną, a także z zapobieganiem poważnym awariom. Znaczna część pomocy aktywizowała również edukację ekologiczną, profilaktykę zdrowotną, ochronę różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów oraz zarządzanie środowiskowe w regionie.

Podobnie jak w latach ubiegłych, najwyższą pomoc w wysokości 204 420 tys. zł udzielono na zadania z zakresu ochrony atmosfery (56,3% udzielonej przez Fundusz pomocy).

Na zadania z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi wypłacono 57 415 tys. zł, (15,8% kwoty udzielonej pomocy). Środki Funduszu wykorzystane zostały głównie na ograniczenie obciążenia środowiska odpadami, zapewnienie bezpiecznego dla środowiska składowania odpadów, rewitalizację terenów przemysłowych i zdegradowanych, ochronę gleb użytkowanych rolniczo oraz działania w zakresie rolnictwa ekologicznego.

Fundusz kontynuował finansowanie zadań związanych z unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest ze środków Narodowego Funduszu i własnych. W związku z dużym zainteresowaniem gmin realizacją zadań w ramach tego programu środki udostępnione Funduszowi przez Narodowy Fundusz zostały w całości wykorzystane. Z uwagi na brak możliwości zwiększenia kwoty dofinansowania z Narodowego Funduszu, w ramach umowy udostępniania środków w 2017 roku, Fundusz przeznaczył na realizację ponad 6-krotnie więcej środków niż udostępnił Narodowy Fundusz. Łącznie w tym zakresie wypłacono 2 068 tys. zł, w tym 272 tys. zł ze środków Narodowego Funduszu.

Na inwestycje z zakresu ochrony wód wydatkowano 41 020 tys. zł (11,3% pomocy udzielonej przez Fundusz), z przeznaczeniem przede wszystkim na budowę i modernizację oczyszczalni ścieków oraz kanalizacji, a także instalacje przydomowych oczyszczalni ścieków.

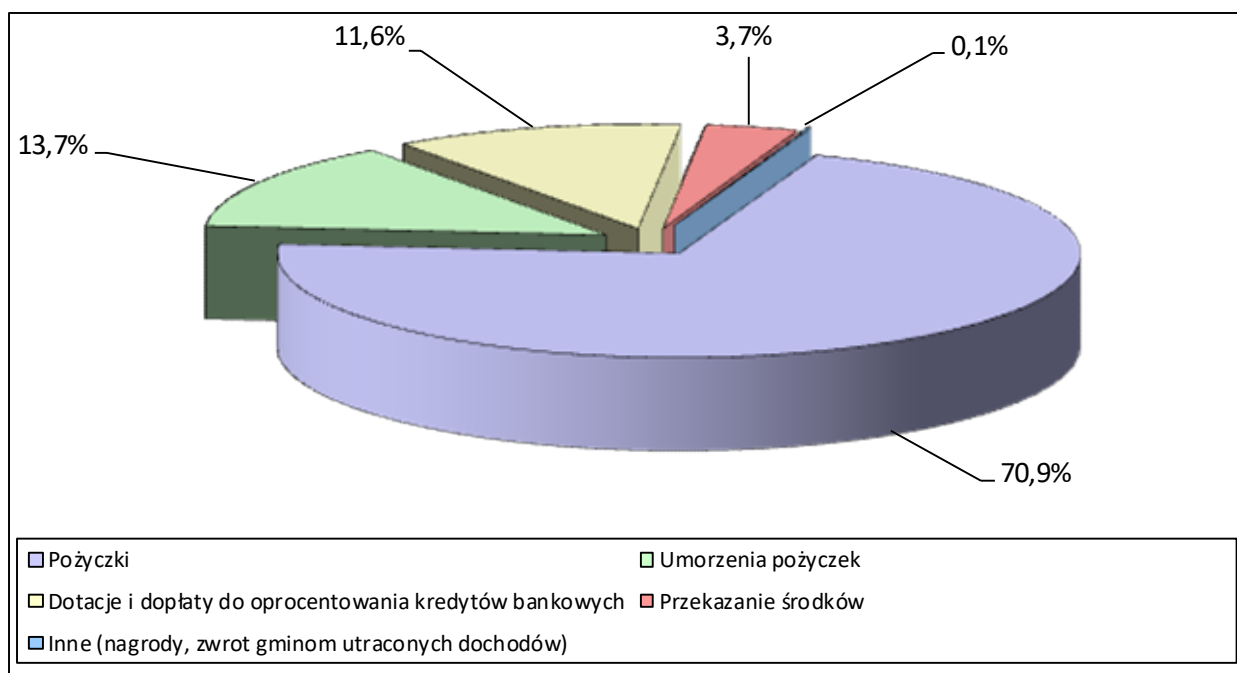
Zadania w dziedzinie gospodarki wodnej otrzymały pomoc w wysokości 27 786 tys. zł (7,7% pomocy udzielonej przez Fundusz), przeznaczoną przede wszystkim na inwestycje związane z zaopatrzeniem ludności w wodę pitną oraz budowę i modernizację urządzeń ochrony przeciwpowodziowej.

Na zadania związane z zapobieganiem poważnym awariom wydatkowano 8 859 tys. zł (2,4% kwoty udzielonej pomocy) dofinansowując zadania realizowane przez Ochotniczą i Państwową Straż Pożarną.

Pozostałe kierunki wydatkowania środków stanowiły: edukacja ekologiczna, profilaktyka zdrowotna, ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów, opracowania i ekspertyzy oraz badania stanu środowiska prowadzone w ramach monitoringu środowiska. Udział dofinansowania w ramach tych dziedzin wyniósł 5,2% kwoty pomocy udzielonej przez Fundusz w 2017 roku.

Pozostały udział w wysokości 1,3% udzielonej w 2017 roku przez Fundusz pomocy obejmował częściowe umorzenia pożyczek bez warunku przeznaczenia umorzonej kwoty na nowe zadanie ekologiczne, środki na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz inne wydatki (zwrot gminom utraconych dochodów).

Rys. 7. Formy pomocy finansowej udzielonej przez Fundusz w 2017 roku

Z pomocy Funduszu korzystały samorządy i jednostki organizacyjne o charakterze publicznym, przedsiębiorcy (w tym komunalni), a także osoby fizyczne. W roku 2017 wydatki Funduszu w ponad 31% dotyczyły jednostek sektora finansów publicznych.

Podział wypłat środków Funduszu w 2017 roku ze względu na kategorie beneficjentów przedstawia się następująco:

• spółdzielnie	107 297 tys. zł
• jednostki samorządu terytorialnego	95 192 tys. zł
• przedsiębiorcy prywatni	72 343 tys. zł
• przedsiębiorcy publiczni	56 090 tys. zł
• pozostałe podmioty publiczne	19 796 tys. zł

- inne (m.in.: fundacje, stowarzyszenia, kościoły, instytuty badawcze) 10 516 tys. zł
- osoby fizyczne 1 916 tys. zł

W ramach udzielonej pomocy finansowej w 2017 roku Fundusz przekazał dofinansowanie dla Województwa Śląskiego i spółek prawa handlowego, w których posiada akcje oraz podmiotów podległych Marszałkowi Województwa Śląskiego w łącznej wysokości 10 487 tys. zł. Głównymi beneficjentami pomocy byli: Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A., Województwo Śląskie, oraz "REPTY" Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. Jerzego Ziętka z siedzibą w Tarnowskich Górach. Największe wsparcie finansowe skierowane zostało na realizację zadań z zakresu gospodarki wodnej oraz ochrony atmosfery.

Tabela nr 8. Pomoc udzielona na dofinansowanie zadań w 2017 roku

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Udzielona pomoc					
		Dotacje	Przekazanie środków	Pożyczki	Umorzenia	Dopłaty do oprocent. kredytów	Ogółem (3+4+5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
I.	Kierunki finansowania	42 217	13 515	257 308	45 211	10	358 261
1.	Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi	5 916	789	51 409	10 684	8	68 806
1.1.	Ochrona wód	2 907	281	32 405	5 427	0	41 020
1.2.	Gospodarka wodna	3 009	508	19 004	5 257	8	27 786
2.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	4 130	0	51 369	1 916	0	57 415
3.	Ochrona atmosfery	12 426	5 752	153 663	32 577	2	204 420
4.	Zapobieganie poważnym awariom	4 456	3 502	867	34	0	8 859
5.	Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów	2 404	213	0	0	0	2 617
6.	Edukacja ekologiczna	5 966	28	0	0	0	5 994
7.	Zarządzanie środowiskowe w regionie	1 068	3 231	0	0	0	4 299
7.1.	Opracowania i ekspertyzy	1 067	311	0	0	0	1 378
7.2.	Monitoring środowiska	1	2 920	0	0	0	2 921
8.	Profilaktyka zdrowotna	5 851	0	0	0	0	5 851
II.	Pozostałe (umowy umorzenia bez przeznaczenia)	0	0	0	4 483	0	4 483
III.	Nagrody za działalność						388
IV.	Zwroty gminom utraconych dochodów						18
	Ogółem (I+II+III+IV)	42 217	13 515	257 308	49 694	10	363 150

3. FORMY FINANSOWANIA

3.1. FINANSOWANIE ZWROTNE

Finansowanie zwrotne stanowiło główną formę dofinansowania zadań proekologicznych przez Fundusz. Dzięki takiemu finansowaniu zapewniona jest odnawialność środków finansowych, co umożliwia wsparcie finansowe kolejnych zadań.

W 2017 roku pożyczki mogły być udzielane przy zastosowaniu preferencyjnego oprocentowania, które wynosiło 0,95 stopy redyskonta weksli, lecz nie mniej niż 3% w stosunku rocznym, w przypadku zadań o wysokiej efektywności ekonomicznej stosowane było inne oprocentowanie, nie niższe niż 3% i nie wyższe niż stopa bazowa obowiązująca 1 stycznia (1,83), powiększona o 4 punkty procentowe.

Średnie ważone oprocentowanie dla umów pożyczek udzielonych przez Fundusz, wynosiło w 2017 roku 3,04%.

W 2017 roku wypłaty w formie pożyczek wyniosły 257 308 tys. zł, w tym: w formie pożyczek pomostowych 3 770 tys. zł.

Najwięcej pożyczek wypłacono na inwestycje w ochronie atmosfery oraz na gospodarkę odpadami. Na zadania te przeznaczono blisko 80% całości udzielonych pożyczek.

Tabela nr 9. Finansowanie zwrotne

[w tys. zł]

Lp.	Kierunki finansowania	2015	2016	2017
1.	Ochrona wód	56 332	40 013	32 405
2.	Gospodarka wodna	11 336	10 035	19 004
3.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	28 873	29 290	51 369
4.	Ochrona atmosfery	197 708	194 983	153 663
5.	Zapobieganie poważnym awariom	0	0	867
Razem:		294 249	274 321	257 308

Fundusz współfinansował projekty inwestycyjne realizowane z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej.

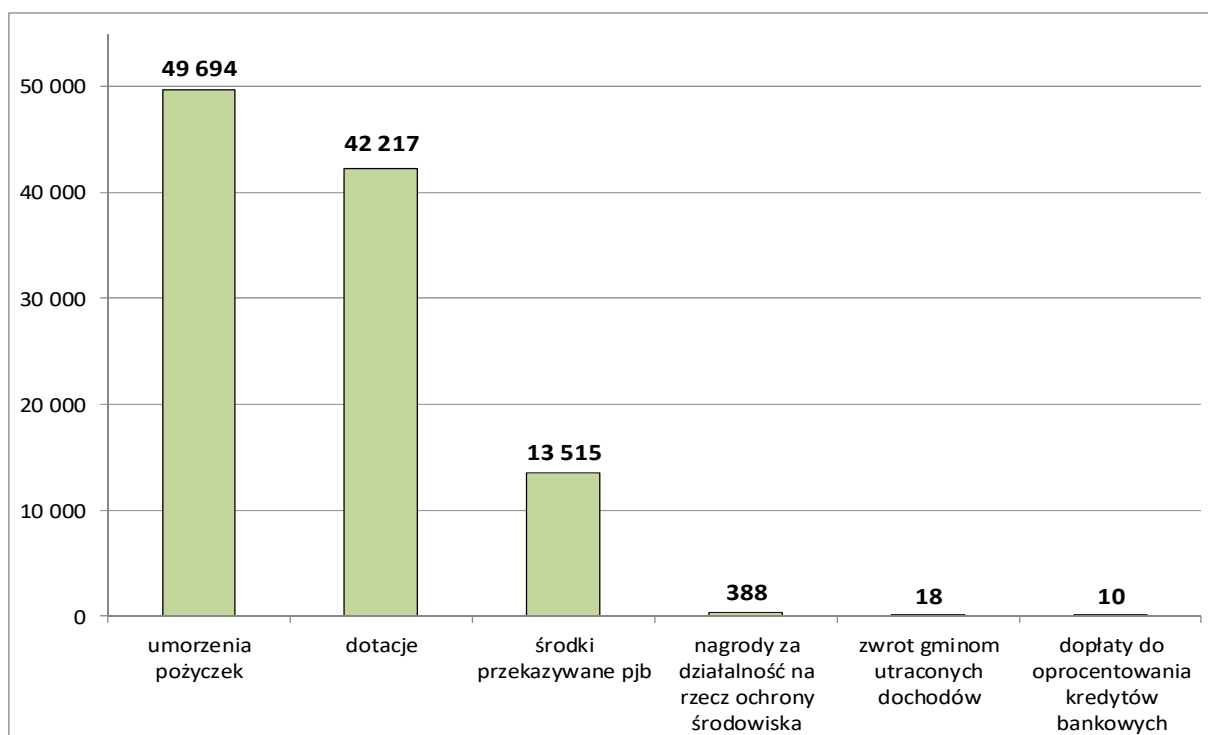
Przedsięwzięcia proekologiczne współfinansowane ze środków unijnych były wspierane w formie pożyczek preferencyjnych i pomostowych. Na współfinansowanie projektów z udziałem Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych wypłacono w 2017 roku 2 272 tys. zł.

3.2. FINANSOWANIE BEZZWROTNE

Finansowanie bezzwrotne obejmowało: częściowe umorzenia pożyczek, dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych, środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa, nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska oraz zwrot gminom utraconych dochodów. Łączna wartość pomocy bezzwrotnej udzielonej w 2017 roku przez Fundusz wyniosła 105 842 tys. zł.

Rys. 8. Finansowanie bezzwrotne w 2017 roku

[w tys. zł]

3.2.1. Dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i przekazanie środków

W 2017 roku wypłacono środki finansowe w formie dotacji (łącznie z dopłatami do oprocentowania kredytów) oraz w ramach przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym w wysokości 55 742 tys. zł.

Dotacji na cele inwestycyjne wypłacono 25 914 tys. zł. Najwyższy poziom wydatków miał miejsce w odniesieniu do zadań z zakresu ochrony atmosfery i zapobiegania poważnym awariom. Wypłacone w 2017 roku dotacje obejmowały także środki przeznaczone na realizację zadań na rzecz walki ze smogiem w ramach programu skierowanego dla osób fizycznych.

W formie dotacji na cele bieżące wypłacono 16 303 tys. zł. W tym zakresie dofinansowanie w 2017 roku objęło przede wszystkim wydatki na: edukację ekologiczną, profilaktykę zdrowotną dzieci, ochronę różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów oraz rolnictwo ekologiczne.

W 2017 roku kontynuowane były również dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych. W całej strukturze finansowania Funduszu ta forma pomocy stanowi jednak marginalne znaczenie. Środki przekazywane były na podstawie umów kredytowych, które zostały zawarte przez wnioskodawców z bankami w latach wcześniejszych. Razem wysokość dopłat Funduszu do oprocentowania kredytów bankowych w 2017 roku wyniosła 10 tys. zł.

W ramach środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa w 2017 roku wypłacono kwotę 13 515 tys. zł, w głównej mierze z przeznaczeniem na doposażenie w sprzęt do likwidacji zagrożeń ekologicznych jednostek Państwowej Straży Pożarnej województwa śląskiego, zadania realizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska z zakresu ochrony różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów oraz opracowań i ekspertyz, monitoring środowiska oraz zadania z zakresu termomodernizacji realizowane przez Komendę Wojewódzką Policji w Katowicach.

Wysokość wypłaconych środków w podziale na kierunki finansowania w latach 2015 – 2017 przedstawiono w Tabeli nr 10.

Tabela nr 10. Dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych oraz przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym [w tys. zł]

Lp.	Kierunki finansowania	2015	2016	2017
1.	Ochrona wód	2 149	2 372	3 188
2.	Gospodarka wodna	4 010	1 496	3 517
3.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	593	2 140	4 130
4.	Ochrona atmosfery	17 328	17 787	18 178
5.	Zapobieganie poważnym awariom	13 188	13 978	7 958
6.	Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów	2 136	2 811	2 617
7.	Edukacja ekologiczna	4 110	5 887	5 994
8.	Monitoring środowiska	2 701	2 910	2 921
9.	Opracowania i ekspertyzy	1 262	1 490	1 378
10.	Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska	1 450	676	0
11.	Profilaktyka zdrowotna	5 091	4 962	5 851
	Razem	54 018	56 509	55 732

3.2.2. Umorzenia udzielonych pożyczek

W 2017 roku kwota umorzeń od udzielonych pożyczek wyniosła 49 694 tys. zł. Rada Nadzorcza Funduszu w 2017 roku rozpatrzyła 206 wniosków o umorzenie, wszystkie pozytywnie.

Podstawowym warunkiem umorzenia części pożyczki było terminowe zakończenie i rozliczenie realizacji zadania, osiągnięcie określonego umową efektu ekologicznego i rzeczowego oraz spłata co najmniej 50% pożyczki. Pożyczkobiorca zobowiązany był także do wywiązywania się z obowiązku wnoszenia opłat i kar przewidzianych w ustawie Prawo ochrony środowiska oraz z zobowiązań na rzecz Funduszu.

Przy rozpatrywaniu wniosków o częściowe umorzenie pożyczek brane były pod uwagę Zasady obowiązujące w Funduszu w dniu złożenia wniosku o umorzenie. Na wysokość umorzenia miały wpływ: zmniejszenie wymiaru planowanych do osiągnięcia efektów rzeczowych i ekologicznych, wydłużenie terminów realizacji zadań, terminowość regulowania zobowiązań na rzecz Funduszu.

3.2.3. Nagrody za działalność

Fundusz przyznaje nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej, w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska.

Nagrody w 2017 roku były przyznawane przez Fundusz między innymi:

- z okazji Dnia Ziemi tzw. „Zielone czekii”,
- w konkursie „EkoAktywni”,
- w konkursie „ZIELONA PRACOWNIA_PROJEKT”,
- w konkursie „EkoKarlik”.

Łącznie w 2017 roku na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska wypłacono 388 tys. zł. W ramach konkursu „ZIELONA PRACOWNIA_PROJEKT” oprócz nagród finansowych przyznano także wyróżnienia w postaci nagród rzeczowych o wartości 10 tys. zł.

3.2.4. Zwrot gminom utraconych dochodów

Zgodnie z Ustawą o podatkach i opłatach lokalnych oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie zwrotu gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi jezior oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne, będących własnością Skarbu Państwa, obowiązki rekompensowania utraconych dochodów przekazano wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W 2017 roku rozpatrzono pozytywnie 14 wniosków o zwrot utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości złożonych przez gminy województwa śląskiego. Łączna kwota wypłat w 2017 roku z tego tytułu wyniosła 18 tys. zł.

4. NADZÓR WŁAŚCICIELSKI

Fundusz wszedł w posiadanie akcji i udziałów spółek, pod rządami ustawy Prawo ochrony środowiska, obowiązującej do końca 2009 roku, która przewidywała nabywanie przez wojewódzkie fundusze aktywów w spółkach, jeżeli ich statutowym lub ustawowym przedmiotem działalności była ochrona środowiska i gospodarka wodna. W przypadku podmiotów działających poza tą sferą, ustawa zezwalała na zaangażowanie kapitałowe i obejmowanie udziałów lub akcji wyłącznie w drodze zamiany za wierzytelności z tytułu opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i kar (tzw. spółki za wierzytelności).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, w posiadaniu Funduszu były aktywa sześciu spółek, z czego jedna spółka znajdowała się w trakcie likwidacji, jedna – w upadłości, a pozostałe cztery prowadziły czynną działalność, związaną z ochroną środowiska.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Fundusz wykonywał prawa z akcji lub udziałów w następujących spółkach:

• Bank Ochrony Środowiska S.A. z siedzibą w Warszawie	1,20 % udziału w kapitale
• Beskid Żywiec Sp. z o.o. z siedzibą w Żywcu	15,44 % udziału w kapitale
• Beskid-Ekosystem Sp. z o.o. z siedzibą w Ciężynie	8,63 % udziału w kapitale
• Regionalny Fundusz Ekorozwoju S.A. z siedzibą w Bielsku-Białej	100,00 % udziału w kapitale
• Ekofol II S.A. w likwidacji z siedzibą w Tarnowskich Górach	60,00 % udziału w kapitale
• Towarzystwo Inwestycyjno-Leasingowe EKOLEASING S.A. w upadłości z siedzibą w Warszawie	0,80 % udziału w kapitale

Udziały Funduszu w spółce Beskid-Ekosystem Sp. z o.o. z siedzibą w Ciężynie są uprzywilejowane, co do głosu. 1 udział = 5 głosów na zgromadzeniu wspólników spółki, co daje 32,08 % głosów na zgromadzeniu wspólników.

W 2015 roku została zawarta umowa zbycia udziałów Spółki Beskid Żywiec Sp. z o.o. z siedzibą w Żywcu. Zgodnie z umową Fundusz wykonuje prawa z udziałów do czasu przeniesienia własności udziałów na kupującego, co nastąpi z dniem zapłaty całej ceny za udziały.

Łączna wartość księgowa akcji i udziałów, posiadanych przez Fundusz, na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 19 003 467,93 zł.

Zmiana, w stosunku do stanu wartości akcji i udziałów na dzień 31.12.2017 roku, dotyczyła Spółki Beskid-Ekosystem Sp. z o.o. z siedzibą w Ciężynie.

5. POMOC PUBLICZNA

Zgodnie z ustawą o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej Fundusz jest podmiotem udzielającym pomocy publicznej w rozumieniu Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Wykonując obowiązujące prawo w 2017 roku Fundusz udzielał pomocy publicznej w ramach:

- pomocy de minimis:
 - zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis,
 - zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym;
- pomocy horyzontalnej na podstawie:
 - Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska,
 - Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy sieci ciepłowniczej lub chłodniczej będącej częścią efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
 - Rozporządzenia Ministra Energii z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie udzielenia pomocy publicznej na projekty inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
 - Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek kogeneracji zapewniających wysokoprawną kogenerację w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020;
- pomocy regionalnej na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków udzielania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 roku w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014-2020.

W przeważającej większości Fundusz w 2017 roku udzielał pomocy publicznej w ramach pomocy de minimis (298 przypadków pomocy publicznej, dla których łączna wartość pomocy brutto wyniosła

12 802 tys. zł). Dofinansowanie spełniające kryteria dozwolonej pomocy otrzymało 189 podmiotów na realizację 311 zadań.

Wartość pomocy brutto (rozumiana jako ekwiwalent dotacji brutto obliczony zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach) wyniosła 245 195 tys. zł, natomiast wartość nominalna pomocy udzielonej przez Fundusz w 2017 roku wyniosła 256 835 tys. zł.

W 2017 roku odnotowano znaczny wzrost pomocy publicznej w stosunku do lat ubiegłych co w głównej mierze wynika z pomocy udzielonej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Podstawową formą udzielonej przez Fundusz pomocy publicznej w 2017 roku były: dotacje – 200 umów, umorzenia pożyczek – 112 umów oraz pożyczki preferencyjne – 33 umowy.

Tabela nr 11. Pomoc publiczna udzielona w latach 2015 –2017

Lp.	Forma pomocy	Liczba umów w szt.			Wartość pomocy brutto (EDB) w tys. zł		
		2015	2016	2017	2015	2016	2017
1	Dotacje	128	137	200	7 514	6 827	229 782
2	Pożyczki preferencyjne	35	46	33	6 403	1 654	934
3	Umorzenia pożyczek	90	86	112	12 633	16 991	14 479
4	Odroczenie terminu płatności	8	1	0	190	17	0
5	Inne	0	1	0	0	46	0
Razem		261	271	345	26 740	25 525	245 195

6. WYDATKI MAJĄTKOWE WŁASNE

Wydatki majątkowe Funduszu w 2017 roku wyniosły 424 tys. zł.

W roku 2017 zrealizowano dostawę dwóch kotłów gazowych kondensacyjnych wraz z niezbędnym oprzyrządowaniem oraz ich montażem. Dostawa została zrealizowana na podstawie opracowanej dokumentacji technicznej i projektowej. Dostarczone kotły gazowe o bardzo wysokiej sprawności zastąpiły mocno wyeksploatowany, wysoce awaryjny w ostatnim czasie, ponad 20-letni kocioł gazowy. Zastosowanie nowoczesnego i wydajnego systemu kotłów kondensacyjnych, doprowadziło do spadku zapotrzebowania na paliwo gazowe o ok. 25-30%.

W 2017 roku dokonano zakupu 27 sztuk komputerów stacjonarnych w miejsce urządzeń zaplanowanych do wycofania z eksploatacji. W związku z dokonaniem zakupu sprzętu komputerowego, niezbędnym było pozyskanie licencji na oprogramowanie biurowe MS Office Standard 2016 MOLP GOV. Zakupione licencje są bezterminowe i można je swobodnie przenosić na dowolne stacje robocze. Taka forma zakupu pozwala racjonalnie zarządzać licencjami oraz w efekcie końcowym zmniejszyć koszty zakupu przy kolejnych postępowaniach. Wydatkowana w 2017 roku kwota obejmuje również zakup oprogramowania do wykonywania kopii zapasowych z komputerów osobistych pracowników Funduszu. Oprogramowanie zabezpiecza przed utratą danych przechowywanych lokalnie na komputerach osobistych w przypadku ich awarii, kradzieży czy zainfekowania złośliwym oprogramowaniem. Zakupiono także na kolejny okres, licencję dla systemu wirtualizacji VM Ware oraz dla urządzenia aktywnego sieci UTM Fortigate 1000.

W celu zabezpieczenia przed utratą krytycznych danych służących zapewnieniu ciągłości działania Funduszu np. backup zasobów sieciowych, obrazów serwerów wirtualnych, dokonano zakupu dysku sieciowego wraz z 12-stoma 8TB dyskami do przechowywania kopii zapasowych. Zakup dysku gwarantuje pełne zabezpieczenie danych przed ich utratą i znacznie zwiększa przestrzeń do wykorzystania w zakresie zapisywania danymi.

W ramach zakupów wyposażenia technicznego biura pozyskano dźwiękowy system ostrzegawczy (DSO), który umożliwi sprawne powiadomienie osób przebywających w obiekcie o wystąpieniu zagrożenia pożarowego i ułatwia przeprowadzenie sprawnej ewakuacji z zagrożonego obiektu, a tym samym wpływa na zwiększenie bezpieczeństwa pracowników i klientów Funduszu.

W związku z koniecznością zachowania odpowiedniej wilgotności w pomieszczeniu archiwum, dokonano zakupu przenośnego osuszacza powietrza.

VII. WNIOSKI I UMOWY O DOFINANSOWANIE ZADAŃ

1. WNIOSKI O DOFINANSOWANIE ZADAŃ

Przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków o dofinansowanie zadań proekologicznych ze środków Funduszu w 2017 roku odbywało się w ramach naborów ciągłych, jak również w ramach naborów wniosków o udzielenie dofinansowania w wyznaczonych terminach.

Terminy oraz regulaminy przedsięwzięć objętych naborami lub trybem konkursowym ogłaszane były na stronie internetowej Funduszu.

W ramach wniosków, które wpłynęły na 2017 rok Zarząd i Rada Nadzorcza Funduszu podjęły decyzje o dofinansowaniu 1 606 zadań, przeznaczając na ich realizację 338 337 tys. zł. Pozytywnie rozpatrzono:

- 60 wniosków z zakresu ochrony i zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi, z tego:
 - 31 wniosków z zakresu ochrony wód,
 - 29 wniosków z zakresu gospodarki wodnej,
- 108 wniosków z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi,
- 1 069 wniosków z zakresu ochrony atmosfery, w tym:
 - 804 wnioski w ramach Programu pn.: SMOG STOP „Dofinansowanie zadań realizowanych przez mieszkańców województwa śląskiego na rzecz ograniczenia niskiej emisji”,
- 34 wnioski z zakresu ochrony różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów,
- 178 wniosków z zakresu edukacji ekologicznej,
- 2 wnioski z zakresu zapobiegania poważnym awariom,
- 29 wniosków z zakresu opracowań i ekspertyz,
- 126 wniosków z zakresu profilaktyki zdrowotnej.

Procedura rozpatrywania wniosków nie została zakończona podjęciem decyzji o dofinansowaniu dla 778 wniosków.

Głównymi przyczynami niezakończenia procedury rozpatrywania wniosków podjęciem decyzji o dofinansowaniu w 2017 roku były:

- niska efektywność ekologiczna realizowanych zadań,
- wnioski w trakcie uzupełnień przewidziane do rozpatrzenia w 2018 roku,
- niska ocena merytoryczna realizowanych zadań,
- brak uzupełnień w wymaganym terminie,
- rezygnacja wnioskodawców z realizacji zadań,
- niezgodność z Listą przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Funduszu na 2017 rok,
- złożenie wniosków niezgodnie z terminami naborów,
- brak zgodności z obowiązującymi w Funduszu Zasadami, Kryteriami, regulaminami bądź instrukcjami w zakresie dofinansowania zadań.

Ponadto do Funduszu wpłynęło 6 wniosków o udzielenie promesy dofinansowania zadań. Organy Funduszu podjęły uchwały o udzieleniu promesy dofinansowania na kwotę 38 890 tys. zł.

Dodatkowo w przypadku wniosków, które wpłynęły w ramach naboru na 2018 rok Zarząd i Rada Nadzorcza Funduszu podjęły decyzje o dofinansowaniu 3 111 zadań, przeznaczając na ich realizację 43 845 tys. zł. Pozytywnie rozpatrzono:

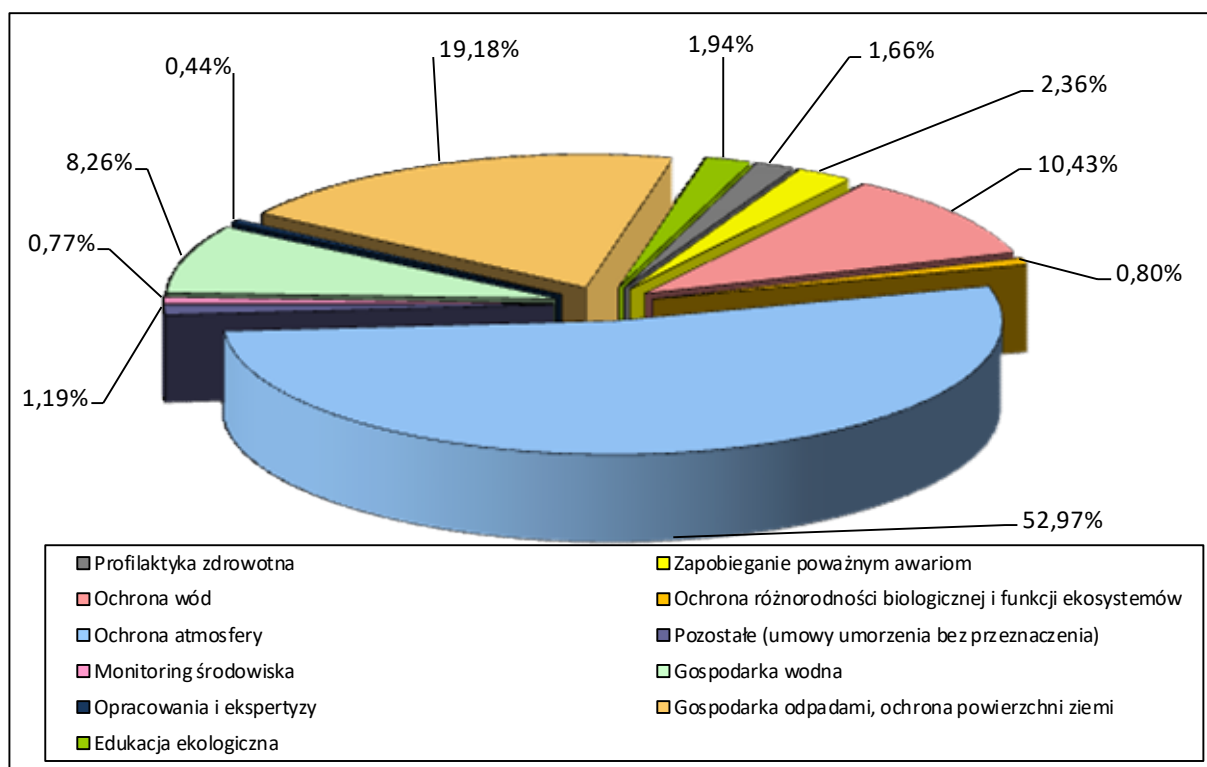
- 6 wniosków z zakresu ochrony i zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi, z tego:
 - 3 wnioski z zakresu ochrony wód,
 - 3 wnioski z zakresu gospodarki wodnej,
- 3 wnioski z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi,
- 3 090 wniosków z zakresu ochrony atmosfery, w tym:
 - 3 053 wnioski w ramach Programu pn.: SMOG STOP „Dofinansowanie zadań realizowanych przez mieszkańców województwa śląskiego na rzecz ograniczenia niskiej emisji”,
- 4 wnioski z zakresu ochrony różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów,
- 1 wniosek z zakresu edukacji ekologicznej,
- 5 wniosków z zakresu zapobiegania poważnym awariom,
- 2 wnioski z zakresu monitoringu środowiska.

2. ZAWARTE UMOWY

W 2017 roku zawarto 2 018 umów o dofinansowanie zadań ze środków Funduszu na kwotę ogółem 377 029 tys. zł. Struktura zawartych umów przedstawia się następująco:

- 1 434 umowy dotacji na kwotę 64 559 tys. zł, w tym 787 umów w ramach Programu pn.: SMOG STOP „Dofinansowanie zadań realizowanych przez mieszkańców województwa śląskiego na rzecz ograniczenia niskiej emisji” na kwotę 3 511 tys. zł,
- 33 umowy przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym na kwotę 15 618 tys. zł,
- 329 umów pożyczek na kwotę 246 886 tys. zł,
- 206 umów umorzenia pożyczek na kwotę 49 694 tys. zł,
- 16 umów zawartych w ramach środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz na kwotę 272 tys. zł.

Największa liczba zawartych umów w 2017 roku dotyczyła dofinansowania zadań z zakresu ochrony atmosfery – 1 304 umowy. Stanowiły one ponad 52% wartości zawartych umów.

Rys. 9. Struktura udzielonego dofinansowania (na podstawie umów zawartych w 2017 roku)

2.1. UMOWY DOTACJI, PRZEKAZANIA ŚRODKÓW I POŻYCZEK

Wyплаты środków Funduszu dokonywane są na podstawie umów dotacji, umów przekazania środków oraz umów pożyczek. Część umów to umowy wieloletnie, z których wynikają zobowiązania do realizacji w latach następnych. Na koniec 2017 roku wielkość zobowiązań wynikających z zawartych umów wyniosła 104 439 tys. zł.

2.2. UMOWY UMORZENIA POŻYCZEK

Na podstawie podjętych przez Radę Nadzorczą uchwał, w 2017 roku zawarto 206 umów umorzenia części pożyczek, na sumaryczną kwotę 49 694 tys. zł.

Środki uzyskane z umorzenia części pożyczek, beneficjenci przeznaczali w ponad 91% na realizację nowych zadań ekologicznych, zgodnych z celami określonymi w ustawie Prawo ochrony środowiska. System warunkowych umorzeń stymulował realizację kolejnych przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska na terenie województwa śląskiego. Najwięcej środków przeznaczonych zostało na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony atmosfery 32 577 tys. zł oraz ochronę wód 5 428 tys. zł.

Część pożyczkobiorców, którzy nie planują w najbliższym czasie realizacji kolejnych zadań związanych z ochroną środowiska, skorzystała z preferencyjności udzielanego przez Fundusz dofinansowania, wnioskując o udzielenie częściowych umorzeń w niższym wymiarze, ale bez konieczności przeznaczania umorzonych pożyczek na realizację zadań o charakterze ekologicznym.

2.3. UMOWY W RAMACH BANKOWYCH LINII KREDYTOWYCH

W 2017 roku Fundusz podjął współpracę z Bankiem Ochrony Środowiska SA i Krakowskim Bankiem Spółdzielczym. Z bankami zawarte zostały umowy współpracy w ramach uruchomionej linii kredytowej oraz dotacji stanowiących ich uzupełnienie.

Współdziałanie z bankami ma na celu przede wszystkim dotarcie do osób fizycznych i pomoc w eliminacji niskiej emisji, poprzez preferencyjny kredyt przeznaczony na zadania związane z wymianą źródła ciepła czy termomodernizacją budynków mieszkalnych oraz budową przydomowych oczyszczalni ścieków lub podłączenia do kanalizacji.

Oferta ta skierowana jest do osób fizycznych oraz wspólnot mieszkaniowych.

Fundusz postawił do dyspozycji banków kwotę 8 000 tys. zł z przeznaczeniem na udzielenie kredytów oraz kwotę 1 600 tys. zł na wypłatę dotacji stanowiących uzupełnienie kredytu.

W 2017 roku banki nie zawarły żadnej umowy.

2.4. UMOWY W RAMACH ŚRODKÓW UDOSTĘPNIONYCH PRZEZ NARODOWY FUNDUSZ

Na podstawie umowy udostępnienia środków zawartej z Narodowym Funduszem na przedsięwzięcia zgodne z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest w 2017 roku zawarto 16 umów dotacji na kwotę 272 tys. zł.

VII. EFEKTY EKOLOGICZNE I RZECZOWE Z UMÓW ZAWARTYCH W 2017 ROKU

Ustawowym celem realizowanej przez Fundusz pomocy finansowej jest wspieranie działań mających za zadanie ochronę środowiska i gospodarkę wodną. Bezpośrednią miarą działalności Funduszu są efekty rzeczowe i ekologiczne związane z realizacją dofinansowanych przedsięwzięć.

1. OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODNYMI

W ramach umów zawartych w 2017 roku zaplanowana została realizacja:

- z zakresu ochrony wód:
 - 139,3 km kanalizacji sanitarnej,
 - 30 szt. przepompowni ścieków,
 - 203 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków,
 - 1 954 szt. podłączeń do kanalizacji,
 - 2 nowe i 2 zmodernizowane oczyszczalnie ścieków o łącznej przepustowości 17.904 m³/d,
- z zakresu gospodarki wodnej:
 - 63,2 km sieci wodociągowej,
 - 1 005 szt. przyłączy wodociągowych,
 - 2 stacje uzdatniania wody o wydajności 7 825 m³/d,
 - 6 stopni wodnych,
 - 1 zbiornik magazynowy wody pitnej,
 - 2 zbiorniki wyrównawcze,
 - system monitoringu przeciwpowodziowego (stacje pomiarowe) – 4 szt.,
 - regulacja koryt rzek i potoków na długości 7 789 mb.

W ramach realizacji zadań z zakresu gospodarki wodnej 395 tys. osób będzie korzystało z ulepszonych zaopatrzenia w wodę, 2 tys. osób zostanie objętych środkami ochrony przeciwpowodziowej oraz chroniony będzie obszar o powierzchni 2.063 ha.

W ramach realizacji zadań z zakresu ochrony wód 10,6 tys. osób będzie korzystało z ulepszonych oczyszczania ścieków.

Do najważniejszych inwestycji obejmujących zakres ochrony wód, do których przystąpiono w 2017 roku należą zadania:

- Ochrona zbiornika wody pitnej poprzez budowę kanalizacji sanitarnej dla miasta Imielin etap II obszar 3. W wyniku realizacji zadania przez Gminę Imielin 1 380 osób będzie korzystało z ulepszonych oczyszczania ścieków.
- Budowa oczyszczalni ścieków wraz z infrastrukturą w Kostkowicach. Przepustowość budowanej przez gminę Kroczyce oczyszczalni wynosi 300 m³/d.
- Budowa kanalizacji sanitarnej i stacji podciśnieniowej w Kaletach Miotku, Zielonej, Mokrusie i Truszczyca. Etap I - Kalety Miotek wraz z przyłączami. W wyniku realizacji zadania przez Gminę Imielin 1 320 osób będzie korzystało z ulepszonych oczyszczania ścieków.
- Przebudowa wraz z rozbudową Gminnej Oczyszczalni Ścieków w miejscowości Widzów przy ul. Kościelnej 3. Przepustowość modernizowanej przez gminę Kruszyna oczyszczalni wynosi 600 m³/d.

- Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Skoczowie w zakresie gospodarki osadowej wraz z odzyskiem biogazu. Przepustowość modernizowanej przez SKO-EKO Sp. z o.o. w Skoczowie oczyszczalni wynosi 17 000 m³/d.
- Przebudowa kanalizacji Hali Widowiskowo-Sportowej przy ulicy Żeromskiego 9. W wyniku realizacji zadania przez Gminę Sosnowiec 3 958 osób będzie korzystało z ulepszanego oczyszczania ścieków.

Do najważniejszych inwestycji z zakresu gospodarki wodnej, do których przystąpiono w 2017 roku należą zadania:

- Budowa ubezpieczeń brzegowych w celu likwidacji wyrwy brzegowej rz. Małej Wisły w km 22+250-23+800 m. Dankowice woj. śląskie. W wyniku realizacji zadania przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach środkami ochrony przeciwpowodziowej zostanie objęte 300 osób.
- System informatyczny monitoringu powodziowego dla powiatu bieruńsko-lędzińskiego. W wyniku realizacji zadania środkami ochrony przeciwpowodziowej zostanie objęte 1 500 osób.
- Budowa stacji uzdatniania wody wraz z siecią wodociągową w Gminie Pawłowice. W wyniku realizacji zadania 5 277 osób będzie korzystał z ulepszanego zaopatrzenia w wodę.
- Budowa dwukomorowego żelbetowego zbiornika wody pitnej o pojemności 576 m³ na terenie SUW Maków. W wyniku realizacji zadania przez Gminę Pietrowice Wielkie 4 360 osób będzie korzystał z ulepszanego zaopatrzenia w wodę.
- Modernizacja stacji uzdatniania wody w Kamesznicy. W wyniku realizacji zadania przez Gminę Milówka 3 200 osób będzie korzystał z ulepszanego zaopatrzenia w wodę.
- Przebudowa wodociągu stalowego DN600 Maczki-Zagórze na odcinku od ul. Rydza Śmigłego do zbiorników w Zagórze w Sosnowcu. W wyniku realizacji zadania przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów SA 200 000 osób będzie korzystał z ulepszanego zaopatrzenia w wodę.

2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

W 2017 roku Fundusz zawarł umowy z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi, w tym między innymi na realizację:

- wapnowania gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych na terenie województwa śląskiego w 2017 roku realizowane przez Śląską Izbę Rolniczą w Katowicach,
- rozbudowy Zakładu Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów w Katowicach, realizowanej przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Katowicach,
- budowy instalacji do produkcji nitroretenu i instalacji do zatężania kwasu ponitracyjnego, realizowanej przez zakład NITROERG SA w Krupskim Młynie,
- budowy III kwatery na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Gliwicach, realizowanej przez Przedsiębiorstwo Składowania i Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.

W ramach programu priorytetowego „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest” dofinansowanych zostało 55 zadań. Zawarte umowy na realizację zadań w ramach gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stworzyły możliwość unieszkodliwienia 4 256 Mg odpadów, z tego: 3 712 Mg udział Funduszu, 544 Mg udział Narodowego Funduszu. Zgodnie z umowami udostępnienia środków efekty rzeczowe i ekologiczne ewidencjonowane są przez Fundusz proporcjonalnie do zaangażowanych środków.

3. OCHRONA ATMOSFERY

Umowy na realizację zadań związanych z ochroną atmosfery, zawarte w 2017 roku, stworzyły możliwość zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery o:

- 821 083 kg/a zanieczyszczeń pyłowych,
- 92 362 479 kg/a zanieczyszczeń gazowych, w tym:
 - 769 672 kg/a SO₂,
 - 116 064 kg/a NO_x,
 - 1 156 481 kg/a CO,
 - 90 319 949 kg/a CO₂,
 - 313 kg/a b-a-p.

Do najważniejszych zadań należą:

- inwestycje realizowane w ramach lokalnych programów obniżenia emisji w budynkach mieszkalnych na terenie m.in.: Raciborza (zmniejszenie emisji pyłu o 19.550 kg/a, CO₂ o 594.063 kg/a, Żarek (zmniejszenie emisji pyłu o 22.483 kg/a, CO₂ o 683.172 kg/a), Bielska-Białej (zmniejszenie emisji pyłu o 20.528 kg/a, CO₂ o 623.766 kg/a), Tychów (zmniejszenie emisji pyłu o 31.282 kg/a, CO₂ o 1.020.356 kg/a przy produkcji energii ze źródeł odnawialnych min. 200 GJ/a), Świerklan (zmniejszenie emisji pyłu o 21.212 kg/a, CO₂ o 644.558 kg/), Wilamowic (zmniejszenie emisji pyłu o 6.745 kg/a, CO₂ o 204.952 kg/a), Pszczyny (zmniejszenie emisji pyłu o 49.391 kg/a, CO₂ o 2.301.231 kg/a przy zmniejszeniu zapotrzebowania energii cieplnej netto o min. 2.973 GJ/a), Czechowic-Dziedzic (zmniejszenie emisji pyłu o 8.309 kg/a, CO₂ o 252.477 kg/a), Gorzyc (zmniejszenie emisji pyłu o 7.159 kg/a, CO₂ o 260.419 kg/a przy: produkcji energii ze źródeł odnawialnych min. 67 GJ/a, produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych min. 31.500 kWh/a), Istebnej (zmniejszenie emisji pyłu o 2.933 kg/a, CO₂ o 89.109 kg/a), Kłomnic (zmniejszenie emisji pyłu o 7.234 kg/a, CO₂ o 220.302 kg/a przy produkcji energii ze źródeł odnawialnych min. 5,5 GJ/a), Katowic (zmniejszenie emisji pyłu o 17.184 kg/a, CO₂ o 607.594 kg/a), Krzyżanowic (zmniejszenie emisji pyłu o - 9.677 kg/a, CO₂ o 300.918 kg/a przy produkcji energii ze źródeł odnawialnych min 84 GJ/a), Kuźni Raciborskiej (zmniejszenie emisji pyłu o 6.549kg/a, CO₂ o 199.011 kg/a), Panek (zmniejszenie emisji pyłu o 11.242 kg/a, CO₂ o 578.469 kg/a),
- modernizacja systemu zaopatrzenia w sprężone powietrze kopalni KWK Ruda Ruch Bielszowice w Rudzie Śląskiej z wykorzystaniem sprężarki zasilanej metanem z odmetanowania kopalni realizowane przez Marani Sp. z o.o. w Zabrze (zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył - 473 kg/a, SO₂ - 4.018 kg/a, NO_x - 2.229 kg/a, CO - 3.254 kg/a, CO₂ - 796.317 kg/a, b-a-p - 0,3 kg/a przy zużyciu gazu z odmetanowania kopalni min. 380.372 m³/a),
- wymiana systemów napędu, sterowania i oświetlenia wind w 16 klatkach schodowych budynków wielorodzinnych znajdujących się w zasobach Karpackiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Bielsku-Białej - I etap (zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył-5 kg/a, SO₂-43 kg/a, NO_x-29 kg/a, CO-36 kg/a, CO₂-12.673 kg/a, przy zmniejszeniu zapotrzebowania energii elektrycznej o min. 15.249 kWh/a),
- budowa układu kogeneracyjnego z generatorami o mocy 2 x 4MWe zasilanego gazem z odmetanowania kopalni dla JSW S.A. KWK "Budryk" realizowana przez Jastrzębską Spółkę Węglową S.A. (zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył - 36.000 kg/a, SO₂ -215.700 kg/a, NO_x - 35.772 kg/a, CO - 76.895 kg/a, CO₂ - 17.499.841 kg/a, b-a-p -

6,5 kg/a, przy produkcji energii elektrycznej min. 33.600 MWh/a, zmniejszeniu emisji metanu min. 8.339.811 m³/a),

- przebudowa istniejącej sieci ciepłej kanałowej na rurociągi preizolowane 2 x DN 500/630 - 150/280 mm od punktu KS5a do punktu PSW5a w rejonie ul. Widok w Bielsku-Białej realizowanej przez Przedsiębiorstwo Komunalne "THERMA" Sp. z o.o. (zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył - 40 kg/a, SO₂ - 674 kg/a, NO_x- 227 kg/a, CO - 283 kg/a, CO₂ - 113.837 kg/a, przy zmniejszeniu zapotrzebowania energii ciepłej brutto o min. 962 GJ/a),
- zakup dla Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach samochodów z napędem hybrydowym spełniających normę emisji zanieczyszczeń EURO 6 (zmniejszenie zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: PT - 10 kg/a, NO_x - 99 kg/a, CO₂ - 40.120 kg/a, przy łącznym przebiegu pojazdów wynoszącym 680.000 km/a).

Wykonano szereg termomodernizacji obiektów na terenie województwa śląskiego, w tym, m.in.:

- termomodernizacja budynku plebanii Parafii Opatrzności Bożej w Jaworzu (zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył-733 kg/a, SO₂-342 kg/a, NO_x-24 kg/a, CO-1.373 kg/a, CO₂-56.029 kg/a, b-a-p-0,4 kg/a, przy zmniejszeniu zapotrzebowania energii ciepłej netto o min. 134 GJ/a),
- termomodernizacja budynku kościoła w Parafii Rzymsko-Katolickiej Chrystusa Króla w Sosnowcu, ul. Kraszewskiego 25. Etap I docieplenie ścian zewnętrznych oraz wymiana drzwi frontowych (zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych do atmosfery: NO_x-1 kg/a, CO₂-2.130 kg/a przy zmniejszeniu zapotrzebowania energii ciepłej netto o min. 33 GJ/a),
- termomodernizacja budynku Psychiatrii Wielospecjalistycznego Szpitala Powiatowego S.A. w Tarnowskich Górach (zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył - 74 kg/a, SO₂ - 1.251 kg/a, NO_x - 421 kg/a, CO - 526 kg/a, CO₂ - 216.338 kg/a, przy zmniejszeniu zapotrzebowania energii ciepłej netto o min. 1.054 GJ/a),
- termomodernizacja budynku Centrum Symulacji Medycznej Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym zlokalizowanym w Zabrze przy Placu Dworcowym 3 (zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył - 7.349 kg/a, SO₂ - 3.430 kg/a, NO_x - 306 kg/a, CO - 13.780 kg/a, CO₂ - 748.782 kg/a, b-a-p - 4,3 kg/a, przy zmniejszeniu zapotrzebowania energii ciepłej netto o min.1.463 GJ/a),
- termomodernizacja budynku biurowego z przeznaczeniem na szpital chirurgii krótkoterminowej w Rybniku przy ul. Mikołowskiej 47 realizowana przez Wielospecjalistyczny Zakład Zdrowotny Optomed Spółka z o.o. (zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery: pył - 693 kg/a, SO₂ - 323 kg/a, NO_x - 21 kg/a, CO - 2.885 kg/a, CO₂ - 49.127 kg/a, b-a-p - 0,6 kg/a, przy zmniejszeniu zapotrzebowania energii ciepłej netto o min. 318 GJ/a).

Ponadto kontynuowane były działania realizowane przez spółdzielnie mieszkaniowe, polegające na termomodernizacji licznych budynków mieszkalnych wielorodzinnych na terenie województwa śląskiego oraz przez jednostki sektora finansów publicznych i państwowe jednostki budżetowe, związane z termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej.

Liczne podmioty zrealizowały w swoich obiektach zadania z wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej:

- instalacji solarnych - Gmina Gliwice,
- pomp ciepła:
 - Sunex S.A. w Raciborzu,
 - Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe "Carbotex" w Jastrzębiu Zdroju,
 - Biprotrans-Kuliński Sp. z o.o. w Częstochowie,

- kotłów opalanych biomasą:
 - Gmina Przystajń - dla nowobudowanego budynku wraz z instalacjami ogrzewczymi, wentylacyjnymi, ciepłej wody użytkowej i oświetlenia wbudowanego, spełniający wymagania minimalne w zakresie wartości wskaźnika EP oraz izolacyjności cieplnej przegród, które będą obowiązywać od 01.01.2021 r. zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 05.07.2013 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie - ogłoszonym obwieszczeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 17.07.2015 r.,
- elektrowni fotowoltaicznych:
 - Wichary Technic Spółka Jawna w Bielsku-Białej,
 - Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo- Handlowe PROMET Kazimierz Gabryś, Ewa Gabryś-Staszałek Spółka Jawna w Bestwinie,
 - Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Karol Chwastek w Dębowcu,
 - Handel i Gastronomia Spółka Cywilna Małgorzata Pycia i Andrzej Pycia w Siewierzu (Wojkowice Kościelne),
 - Bieniek Zygmunt Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe AGROKOMPLEKS w Ochabach Wielkich,
 - NOWA TRANS Spółka z o.o. w Zabrze.

4. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM

W zakresie zapobiegania poważnym awariom w 2017 roku zawarto umowy o dofinansowanie zadań realizowanych przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach oraz Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach zadań realizowanych przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej dofinansowano zakup między innymi 8 samochodów specjalistycznych, w tym:

- trzech ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych i specjalnych,
- jednego średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego,
- czterech samochodów lekkich.

Dodatkowo dofinansowano zakup sprzętu i wyposażenia indywidualnego strażaka, środków chemicznych oraz specjalistycznego sprzętu do konserwacji, sprawdzenia oraz utrzymania w gotowości aparatów ochrony dróg oddechowych.

W ramach zadań realizowanych przez Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej dofinansowano zakup 33 samochodów ratowniczo-gaśniczych oraz sprzętu i wyposażenia indywidualnego strażaka.

Zbiornicze zestawienie efektów ekologicznych i rzeczowych z umów zawartych w 2017 roku przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela nr 12. Efekty ekologiczne z umów zawartych w 2017 roku

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1. Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi			
1	Odprowadzanie ścieków z n podłączeń do budynków	sztuki	1 954
2	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków	RLM	10 551
3	Oczyszczanie ścieków do wymogów określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18.11.2014 r w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego lub w pozwoleniu wodno-prawnym w przypadku, w których jest to wymagane	liczba zadań	9
4	Oczyszczanie ścieków w ilości n do parametrów określonych w pozwoleniu wodnoprawnym na odprowadzanie ścieków oczyszczonych	m ³ /d	17 906
5	Przepustowość modernizowanej kanalizacji	RLM	4 158
6	Przepustowość modernizowanej oczyszczalni	RLM	71 229
7	Dostawa wody do picia, o jakości zgodnej z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	liczba zadań	27
8	Liczba osób korzystających z ulepszonych zaopatrzenia w wodę	osoby	395 550
9	Liczba ludności objętej środkami ochrony przeciwpowodziowej	osoby	2 035
10	Obszar chroniony	ha	2 063
11	Przepływ wód	m ³ /s	899
12	Zmniejszenie strat wody	liczba zadań	11
2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi			
1	Neutralizacja skażeń gleby - powierzchnia	ha	3 600
2	Unieszkodliwianie odpadów - składowanie	Mg	11 311
3	Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów	kg/Mg produktu rocznie	518
4	Gospodarcze wykorzystanie odpadów	Mg/a	20 220
5	Pojemność składowiska	m ³	650 000
6	Powierzchnia zrekultywowanego terenu	ha	6
7	Przetworzenie odpadów /przygotowanie do odzysku lub unieszkodliwiania	Mg/a	59 500
3. Ochrona atmosfery			
1	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych	kg/a	821 083
2	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych PM 10	kg/a	13 987
3	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych PM 2,5	kg/a	12 850
4	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO ₂	kg/a	90 319 949
5	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - SO ₂	kg/a	769 672
6	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - NO _x	kg/a	116 064
7	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO	kg/a	1 156 481

8	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - b-a-p	kg/a	313
9	Oszczędność energii	GJ/a	169 673
10	Produkcja energii cieplnej z instalacji solarnej	GJ/a	1 828
11	Produkcja energii elektrycznej ze źródeł energii odnawialnej	kWh/a	1 759 022
12	Produkcja energii cieplnej z pomp ciepła	GJ/a	3 795
13	Produkcja energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych	MWh/a	33 600
14	Oszczędność energii elektrycznej	kWh/a	1 063 656
15	Unieszkodliwienie azbestu	Mg	97
16	Produkcja energii cieplnej z biomasy	GJ/a	1 191
17	Produkcja energii cieplnej z pozostałych źródeł energii odnawialnej	GJ/a	128
18	Przebieg pojazdu hybrydowego lub elektrycznego	km/a	680 000
19	Zmniejszenie emisji metanu	m ³	9 370 183
20	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - HC	kg/a	129
4. Zapobieganie poważnym awariom			
1	Poprawa możliwości jednostek straży pożarnej w zakresie likwidacji i zwalczania skutków poważnych awarii, powodzi, wypadków i katastrof chemicznych i ekologicznych.	liczba zadań	8

Tabela nr 13. Efekty rzeczowe z umów zawartych w 2017 roku

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1. Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi			
1	Sieć kanalizacyjna	mb	139 346
2	Stacja podciśnieniowa	szt.	1
3	Przepompownie	szt.	30
4	Tłocznia ścieków	szt.	1
5	Przepompownie przydomowe	szt.	31
6	Modernizacja oczyszczalni ścieków	m ³ /d	17 600
7	Oczyszczalnia ścieków	m ³ /d	304
8	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.	203
9	Regulacja rzeki na długości	mb	7 789
10	Przebudowa stopni wodnych	szt.	6
11	System monitoringu przeciwpowodziowego (stacje pomiarowe)	szt.	4
12	Sieć wodociągowa o długości	mb	63 206
13	Stacja uzdatniania wody o wydajności	m ³ /d	7 825
14	Przyłącza wodociągowe	szt.	1 005
15	Zbiornik wody pitnej	szt.	1
16	Hydrofornia	szt.	1
17	Zbiornik wyrównawczy wody	szt.	2

2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi			
1	Zakup wapna nawozowego	Mg	10 666
2	Unieszkodliwianie odpadów - składowanie (azbest)	szt.	1 958
3	Instalacja, linia technologiczna, urządzenie o wydajności w Mg	Mg/a	24 000
4	Usunięcie i unieszkodliwienie odpadów nielegalnie magazynowanych	Mg	3 900
5	Teren zrekultywowany - powierzchnia	ha	6
6	Zwiększenie zdolności przerobowej instalacji do odzysku/unieszkodliwiania odpadów	Mg/a	50 000
7	Zakup urządzeń zapobiegających powstawaniu odpadów	kpl.	1
8	Składowisko odpadów - pojemność	m ³	650 000
9	Składowisko odpadów - żywotność kwatery	a	13
3. Ochrona atmosfery			
1	Instalacja fotowoltaiczna	kpl	107
2	Instalacja fotowoltaiczna (kW)	kW	1 906
3	Instalacja ogrzewania	kpl	1 245
4	Instalacja oświetlenia wewnętrznego	kpl	24
5	Instalacja solarna	kpl	163
6	Kampania edukacyjna	kpl	9
7	Kolektory słoneczne	m ²	200
8	Oświetlenie energooszczędne	kpl	1 463
9	Pompa ciepła	kpl	85
10	Pozostałe inwestycje z zakresu ochrony atmosfery	kpl	36
11	Sieci ciepłe wraz z przyłączami	m	6 432
12	Termoizolacja obiektów	kpl	740
13	Układ kogeneracji w oparciu o konwencjonalne źródło energii	kpl	2
14	Wentylacja mechaniczna	kpl	18
15	Węzeł ciepły	kpl	73
16	Zlikwidowane dotychczasowe źródło ciepła	kpl	6 784
17	Źródło ciepła	kpl	4 692
18	Źródło ciepła opalane biomasą	kpl	219
19	Źródło ciepła opalane energią elektryczną	kpl	10
20	Źródło ciepła opalane gazem/olejem	kpl	592
21	Źródło ciepła opalane paliwem stałym	kpl	52
22	Baza danych	kpl	2
23	Unieszkodliwienie azbestu	m ²	1 706
24	Zakup pojazdu hybrydowego lub elektrycznego	szt	34
25	Zdemontowanie i zutylizowanie okładziny zawierającej azbest	kpl	4
4. Zapobieganie poważnym awariom			
1	Zakup pojazdów specjalistycznych	szt.	41
2	Zakup środków chemicznych - sorbenty i środki pianotwórcze	kg	79 060

3	Zakup środków chemicznych - dyspergenty	dm ³	10 380
4	Zakup indywidualnego wyposażenia strażaka	kpl.	1 562
5	Zakup niezbędnego sprzętu	kpl.	57
6	Zakup niezbędnego sprzętu	szt.	498

5. OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I FUNKCJI EKOSYSTEMÓW

W zakresie ochrony obszarów i obiektów cennych przyrodniczo w ramach udzielonego dofinansowania zaplanowano:

- działania związane z realizacją celów ochrony oraz zachowaniem przedmiotów ochrony obowiązujące na obszarach chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody: przywrócenie lub zapewnienie ochrony właściwego stanu ekosystemów (siedlisk) na pow. 1 140 ha, zamontowanie 91 szt. tablic dydaktycznych,
- w parkach zabytkowych w gminach: Będzin, Żory, Ornontowice, Tarnowskie Góry, Mysłowice, w powiecie częstochowskim, w Państwowym Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku, Wojewódzkim Szpitalu Chirurgii Urazowej im. Janusza Daaba w Piekarach Śląskich oraz Wojewódzkim Ośrodku Lecznictwa Odwykowego w Gorzycach w ramach prac pielęgnacyjnych: frezowanie pni 67 szt., wykonanie cięć oraz zabiegów pielęgnacyjnych 306 szt. starodrzewu, zakup i nasadzenia łącznie: 1 175 szt. sadzonek drzew, krzewów oraz bylin, ochronę 9 szt. drzew przed szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem, renowację trawników na powierzchni 4 ha, przywrócenie lub zapewnienie ochrony właściwego stanu ekosystemów (siedlisk) na powierzchni ok. 87 ha,
- ochronę pomników przyrody w Tarnowskich Górach, Gaszowicach, Zabrze, Niegowej i Chybiu poprzez zabiegi sanitarno-pielęgnacyjne 37 szt. drzew,
- w zakresie rozwoju ogrodów botanicznych w Śląskim Ogrodzie Botanicznym w Mikołowie uzupełnienie istniejących kolekcji sadowniczych, roślin ozdobnych oraz siedliskowych poprzez zakup 9 932 szt. sadzonek oraz założenie winnicy poprzez zakup zasadzenie 3 000 szt. sadzonek winorośli szlachetnych odmian,
- w zakresie działań związanych z ochroną obszarów Natura 2000: na obszarze Łąki Dąbrowskie zaplanowano usuwanie podrostów drzew i krzewów na obszarze łąk – 5 ha, wykaszanie łąk zmiennowilgotnych – 34,9 ha; przeredzenie podrostu bukowego na stanowiskach śnieżyczki przebiśnieg w rez. Dziobaki i Muńcoł (1,8 ha), usuwanie podrostu drzew na stanowiskach storczyków w rez. Góra Chełm (1 ha), wykaszanie łąk w rez. Łęczok oraz usuwanie podrostu drzew i krzewów wraz z karczowaniem pni (2,5 ha), wykoszenie runa leśnego w ogrodzeniu cisowym w rez. Cisy nad Liswartą (0,2 ha), wykonanie zabiegów związanych z zapewnieniem właściwych warunków rozwoju dla cisów w rez. Cisy Przybynowskie (7,6 ha), odtworzenie i utrzymanie muraw w rez. Góra Zborów (1 ha), działania naprawcze w obrębie wybranych płątów siedliska źródlisk wapiennych (kod: 7220); na terenie województwa śląskiego renowację 15 szt. gniazd bociana białego, w obszarze: Natura 2000 Suchy Młyn, Walaszczyki w Częstochowie i Poczesna koło Częstochowy usuwanie drzew i krzewów oraz koszenie na siedlisku 6320 i 6410 łącznie na pow. ok. 7,75 ha, w obszarze Natura 2000 Suchy Młyn koszenie siedliska jęczyczki syberyjskiej na pow. ok. 2,0 ha; ponadto zaplanowano działania edukacyjno-informacyjne poprzez wykonanie i montaż 40 szt. tablic urzędowych oraz 51 szt. tablic informacyjnych wraz ze stelażami.

W ramach ochrony i rehabilitacji zagrożonych rodzimych gatunków zwierząt lub roślin zaplanowano między innymi:

- zakup i zarybienie jeziora Goczałkowickiego narybkami szczupaka – 260 000 szt., sandacza – 500 000 szt. i węgorza – 342 kg,
- zakup narybka i zarybienie wód otwartych, zwiększenie pogłowia ryb w wodach otwartych województwa śląskiego – 342 000 szt.,
- wykonanie zabezpieczenia poprzez montaż dwóch krat stalowych w Jaskini Wiślańskiej, co zapewni bezpieczeństwo nietoperzom oraz umożliwi prowadzenie kontroli chiropterologicznej,
- opiekę weterynaryjną żubrów wraz z zakupem 62 200 kg paszy,
- na użytku ekologicznym „Brzoza” oraz na kompleksie stawów Hadra wykaszanie lustra wody i grobli stawu na pow. 7 ha oraz wykaszanie podrostu świerka na Hali Cebulowej na pow. 16,4 ha.

W zakresie ochrony cennych przyrodniczo biotopów o dużej bioróżnorodności, w szczególności torfowisk, muraw kserotermicznych i zarośli śródpolnych zaplanowano czynną ochronę muraw na terenie Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd - wypas – działania czynnej ochrony na obszarze ok. 98,35 ha, usuwanie podrostów drzew i krzewów na obszarze ok. 18,50 ha, usuwanie rdestowca sachalińskiego na obszarze ok. 1,5 ha.

W celu zapobiegania występowaniu masowych zagrożeń w lasach zaplanowano 120 godzin lotów patrolowych.

W zakresie naprawiania szkód w środowisku przyrodniczym w kompleksie leśnym „Górny Bór” w Skoczowie usunięto złomy i wywroty, uporządkowano i przygotowano 2 ha terenu do nowych nasadzeń, zakupiono 14 000 szt. sadzonek drzew oraz wykonano nasadzeń.

W zakresie zadrzewień i zakrzewień – zakładanie mini ogrodów botanicznych, mini arboretów, posadzono 9 960 szt. sadzonek drzew, krzewów i roślin na terenie całego województwa śląskiego przy placówkach oświatowych oraz wykonano 158 tabliczek z nazwą gatunkową nasadzonych roślin.

6. EDUKACJA EKOLOGICZNA

W zakresie edukacji ekologicznej zaplanowano między innymi:

- zorganizowanie i przeprowadzenie 1 017 warsztatów (łącznie 5 800 godzin) w ośrodkach edukacji ekologicznej przez jednostki wyspecjalizowane w prowadzeniu edukacji ekologicznej z udziałem 25 295 dzieci i młodzieży z województwa śląskiego,
- doposażenie ośrodków edukacji ekologicznej na terenie województwa śląskiego poprzez zakup pomocy dydaktycznych, sprzętu komputerowego i drobnego sprzętu laboratoryjnego,
- doposażenie uczelnianych laboratoriów na kierunkach kształcenia związanych z ochroną środowiska w specjalistyczną aparaturę, w tym detektor SED jako doposażenia do mikroskopu skaningowego Phenom XL oraz uzupełnienie doposażenia napowietrznego mobilnego laboratorium do kontroli atmosfery,
- zorganizowanie na terenie województwa śląskiego konferencji i seminariów z udziałem ok. 1 820 uczestników, podczas których zaplanowano wygłoszenie 180 referatów i wydanie 29 700 sztuk materiałów konferencyjnych lub pokonferencyjnych,
- zorganizowanie i przeprowadzenie 34 programów, kampanii i akcji edukacyjno-informacyjnych, w ramach których przewidziano: organizację happeningów, koncertów, wystaw, plenerów fotograficznych, konferencji, prelekcji, spektakli, 70 konkursów ekologicznych wraz z zakupem i wręczeniem ok. 1 646 nagród oraz warsztatów dla dzieci i młodzieży wraz z zakupieniem sprzętu do prowadzenia zajęć edukacyjnych,

- zakup 2 koni w ramach realizowanego przez Komendę Wojewódzką Policji w Katowicach programu edukacji ekologicznej,
- w ramach kolejnej edycji Konkursu „Cykliczne upowszechnianie przez media zasady zrównoważonego rozwoju i informacji dotyczących źródeł i systemów finansowania ochrony środowiska” wydanie 822 kolumn druku w 33 tytułach prasowych, wyemitowanie 616 audycji na antenie 9 rozgłośni radiowych i 180 programów w 15 stacjach telewizyjnych,
- wydanie publikacji propagujących ochronę środowiska i gospodarkę wodną: druk albumów, folderów, broszur, ulotek, plakatów, katalogów, albumów, przewodników, publikacji popularnonaukowych, poradników, zeszytów edukacyjnych oraz produkcja filmów przyrodniczych,
- utworzenie 6 ścieżek dydaktycznych, przyrodniczych i ekologicznych na terenie województwa śląskiego, na których zaplanowano wykonanie 259 tablic oraz urządzeń edukacyjnych wraz z wydaniem ulotek, broszur i folderów,
- dofinansowanie utworzenia i wyposażenia łącznie 44 ekopracowni w jednostkach oświatowych województwa śląskiego.

7. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA

Profilaktyka zdrowotna dzieci obejmuje działania specjalistyczne i działania ogólnoprofilaktyczne. Profilaktyką zdrowotną objęte zostały dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.

W ramach profilaktyki specjalistycznej założono wyjazdy profilaktyczno-zdrowotne do miejscowości czystych ekologicznie dla 860 dzieci z podwyższonym i wysokim poziomem ołowiu we krwi z rejonu Piekar Śląskich, Miasteczka Śląskiego i Tarnowskich Gór oraz wyjazd dla 120 dzieci i młodzieży z cukrzycą i problemami metabolicznymi z terenu województwa śląskiego.

W ramach działań ogólnoprofilaktycznych realizowano programy profilaktyki zdrowotnej, edukacji ekologicznej i regionalnej edukacji przyrodniczej i ekologicznej dzieci w trakcie wyjazdów śródrocznych na tzw. „zielone szkoły” oraz wyjazdów w okresie wakacji i ferii zimowych.

Założono, że z wyjazdów ogólnoprofilaktycznych realizowanych:

- w trakcie roku szkolnego (tzw. zielone szkoły) skorzysta 17 443 dzieci,
- w okresie wakacji i ferii zimowych wyjedzie około 11 000 dzieci.

8. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE W REGIONIE

W ramach opracowania planów gospodarki niskoemisyjnej dofinansowano sporządzenie 6 dokumentów dla gmin: Mierzęcice, Starcza, Boronów, Szczekociny, Kobiór i Kochanowice.

W 2017 roku dofinansowano opracowanie 15 programów ochrony środowiska m.in. dla gmin: Wilamowice, Lubomia, Jaworze, Milówka, Szczyrk, Kochanowice, Sośnicowice oraz dla powiatu żywieckiego.

W zakresie planów urządzania lasu lub uproszczonych planów urządzania lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych – na zlecenie starosty dofinansowano sporządzenie uproszczonych planów urządzania lasu dla lasów położonych na terenie powiatu żywieckiego i częstochowskiego o łącznej powierzchni 2 770 ha.

W ramach opracowania programu odtworzenia i utrzymania wartości przyrodniczych i kulturowych na obszarach chronionych, w tym opracowanie baz danych i dokumentacji do planów ochrony parków

krajobrazowych, rezerwatów, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego zaplanował opracowanie planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą.

W ramach opinii naukowych, opracowań i ekspertyzy w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej istotnych z punktu widzenia poprawy stanu środowiska województwa śląskiego dofinansowano:

- badania jakości powietrza atmosferycznego dla potrzeb oceny właściwości leczniczych klimatu uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój,
- opracowanie ekspertyzy dotyczącej usunięcia odpadów porzuconych przez Firmę Eko-Szop Sp. z o.o. w Katowicach, które jest realizowane przez Województwo Śląskie i Miasto Katowice,
- opracowanie ekspertyzy: projekt badawczo–wdrożeńowy, strategia poprawy stanu ekologicznego oraz ochrony powierzchniowych wód płynących województwa śląskiego – rekultywacja rzeki Bytomki dla Gminy Zabrze,
- przygotowanie ekspertyzy nt. stanu zbiornika wodnego Rogoźnik wraz z jego otoczeniem biologicznym oraz opracowanie wytycznych do rekultywacji w Gminie Bobrowniki.

W zakresie monitoringu środowiska zawarto umowę na dofinansowanie zadania realizowanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach polegającego na wykonaniu oraz opracowaniu badań środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska województwa śląskiego. Efektem realizacji tego zadania będzie wykonanie opracowania „Stan środowiska w województwie śląskim w 2017 roku”.

IX. NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA ZAKOŃCZONE W 2017 ROKU

1. OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODNYMI

Do najważniejszych inwestycji z zakresu ochrony wód, których realizacja została zakończona w 2017 roku należą:

- rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków na terenie gmin Tarnowskie Góry (przepustowość 1.147 m³/d), Tychy (przepustowość 32.731 m³/d),
- rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gmin: Skoczów (12,9 km), Ustroń (9,6 km), Kalety (15,3 km), Goleszów (4,0 km), Wyry (12,2 km), Rydułtowy (5,2 km), Rudziniec (12,3 km),
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gmin: Porąbka (79), Toszek (50 sztuk), Rudziniec (30 sztuk).

Do najważniejszych inwestycji z zakresu gospodarki wodnej, których realizacja została zakończona w 2017 roku należą:

- budowa stacji uzdatniania wody w: Pawłowicach (wydajność: 3.600 m³/d), Wilkowicach (1.200 m³/d), Lipowej (947,2 m³/d),
- przebudowa i rozbudowa stacji wodociągowej "Palmowa" w dzielnicy Mrzygłódka w Myszkowie (wydajność: 437 m³/d),
- regulacja rzeki Stoły w Tarnowskich Górach (na długości 7,04 km),
- budowa sieci wodociągowej na terenie gmin: Zebrzydowice (5,2 km), Tarnowskie Góry (9,5 km), Pawłowice (10,06 km), Lipowa (3,97 km), Bytom (3,48 km), Koniecpol (19,38 km).

2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

Do najważniejszych inwestycji z zakresu gospodarki odpadami oraz ochrony powierzchni ziemi, których realizacja została zakończona w 2017 roku należą:

- rozbudowa Zakładu Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów w Katowicach przy ul. Milowickiej 7A. Etap II: Rozbudowa części mechanicznej instalacji do przygotowania odpadów do biologicznego przetwarzania oraz produkcji paliwa alternatywnego - Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Katowicach,
- budowa punktu demontażu odpadów wielkogabarytowych wraz z powierzchnią magazynową w Zakładzie Odzysku i unieszkodliwienia Odpadów MPGK Sp. z o.o. w Katowicach przy ul. Milowickiej 7A,
- zbieranie, transport oraz unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest w postaci płyt azbestowo-cementowych płaskich oraz falistych z budynków mieszkalnych i gospodarczych z terenu gmin: Irządze, Jeleśnia, Kroczyce, Mykanów, Opatów, Pilica, Radlin, Radziechowy -Wieprz,
- zakup specjalistycznego pojazdu wraz z systemem HDS do opróżniania pojemników przeznaczonych do selektywnej zbiórki odpadów w tym pojemników półpodziemnych z terenu miasta Katowice - Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Katowicach.

3. OCHRONA ATMOSFERY

Do najważniejszych inwestycji z zakresu ochrony atmosfery, których realizacja została zakończona w 2017 roku należą:

- program ograniczenia niskiej emisji dla miasta Tychy - etap I,
- budowa układu kogeneracyjnego z generatorami o mocy 2 x 4 MW zasilanego gazem z odmetanowania kopalni dla JSW S.A. KWK "Budryk",
- modernizacja kotłowni, należącej do spółki Mining Services and Engineering Sp. z o.o., zlokalizowanej w Czechowicach-Dziedzicach przy ul. Górniczej 60, polegająca na likwidacji kotłów opalanych węglem i zabudowie kotłów opalanych gazem pochodzącym z odmetanowania kopalni - Mining Services and Engineering Sp. z o.o.,
- kompleksowy program ochrony powietrza atmosferycznego w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery miasta Bielska-Białej z budynków mieszkalnych w roku 2017,
- realizacja programu ograniczenia niskiej emisji w mieście Racibórz na lata 2016-2018 - etap III,
- wymiana źródeł ciepła na nowe niskoemisyjne i montaż OZE w latach 2017-2018 w budynkach indywidualnych na terenie gminy Wodzisław Śląski,
- modernizacja źródeł ciepła w ramach Programu ograniczenia niskiej emisji w budynkach mieszkalnych na terenie Miasta Żory na lata 2016-2018 (II etap - 2017 r.),
- termomodernizacja budynków jednorodzinnych w ramach "Programu ograniczenia niskiej emisji na terenie Gminy Psary" - etap I,
- ograniczenie niskiej emisji na terenie Gminy Świerklany w 2017 roku,
- przebudowa sieci ciepłej wysokoparametrowej kanałowej na sieć preizolowaną od załamania Z6 do KR-3 w Łaziskach Górnych - I etap,
- termomodernizacja 32 budynków mieszkalnych wielorodzinnych, zlokalizowanych w Zabrze przy ul. Korczoka 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, Olchowej 10, Kalinowej 28, Orzechowej 17, 19, Jałowcowej 3-5, 12, 14, 16, 18, 20, 22, Kawika 13, 15, Leszczynowej 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, Czereśniowej 2-2a, 4-4a, 6-6a, w tym likwidacja źródeł niskiej emisji i podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej – GSM „Luiza” z Zabrze,
- termomodernizacja Centrum Handlowo-Usługowego w Bielsku-Białej przy ul. Jutrzenki 18, 20, 22, 24 – SM „Złote Łany” z Bielska-Białej,
- termomodernizacja budynku Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki przy ul. Konarskiego 20 w Gliwicach – Politechnika Śląska w Gliwicach,
- termomodernizacja dziesięciu budynków mieszkalnych przy ul. Radockiego 156, 158, 160, 162, 202, 204, 212, 214, 216, 252 w Katowicach należących do Spółdzielni Mieszkaniowej „Silesia” w Katowicach,
- termomodernizacja w pięciu budynkach mieszkalnych przy ul. Tyskiej 51, Radockiego 116, 120, 122 i 148 oraz demontaż i unieszkodliwienie płyt azbestowych z elewacji w budynku przy Tyskiej 51 w Katowicach należących do Spółdzielni Mieszkaniowej „Silesia” w Katowicach,
- termorenowacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest, zlokalizowanych przy ulicy: Struga 27 -33, Kruczkowskiego 12-18, Jagiellońskiej 9 i Ostrogórskiej 23A w Sosnowcu – Spółdzielnia Mieszkaniowa „Jagiellonka”,
- termomodernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych w Jastrzębiu-Zdroju przy ul. Małopolskiej 81-99, ul. Wielkopolskiej 17-31, ul. Turystycznej 22-24, 26-28, 2-4, ul. Ruchu

Oporu 21-23, 43-45, os. 1000-lecia 25-30, 37-40 oraz w Żorach na os. Sikorskiego 34, 33 - Spółdzielnia Mieszkaniowa "NOWA", Jastrzębie-Zdrój,

- termomodernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych zlokalizowanych przy ulicy Malczewskiego 18, 19 oraz Wadowickiej 7 w Bielsku-Białej,
- termomodernizacja budynku zaplecza Teatru Rozrywki w Chorzowie,
- modernizacja oświetlenia w Zespole Szkół w Koszęcinie (561 nowych źródeł światła typu LED),
- modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Dąbrowa Zielona (663 nowe oprawy ze źródłami światła typu LED).

4. PROGRAMY I AKCJE EKOLOGICZNE

Do najważniejszych programów, akcji i działań ekologicznych z zakresu edukacji ekologicznej, zakończonych w 2017 roku należą:

- III edycja konkursu pn. "Zielona Pracownia", którego przedmiotem było utworzenie ekopracowni na potrzeby nauk przyrodniczych, biologicznych, ekologicznych, geograficznych, chemiczno-fizycznych czy geologicznych w placówkach oświatowych z terenu województwa śląskiego. W ramach kolejnej edycji dofinansowano 44 wnioski, które wyłoniono biorąc pod uwagę pomysł na zagospodarowanie pracowni, jej funkcjonalność, wykorzystanie przestrzeni oraz innowacyjność zaproponowanych rozwiązań. Istotnym kryterium wyboru była różnorodność pomocy dydaktycznych, wyposażenia oraz sprzętu multimedialnego.

- Uniwersyteckie Laboratoria Kontroli Atmosfery (ULKA) – etap II - Uniwersytet Śląski w Katowicach

Celem zadania było rozwinięcie działalności pierwszego w Polsce Napowietrznego Mobilnego Laboratorium (MNL), które wspomaga kształcenie studentów z zakresie szeroko pojętej ochrony atmosfery oraz doposażenie stacjonarnych laboratoriów w aparaturę do badań zanieczyszczeń atmosfery.

Doposażenie Uniwersyteckich Laboratoriów Kontroli Atmosfery polega na uzupełnieniu w aparaturę do badań zanieczyszczeń atmosfery – ABZA laboratoriów stacjonarnych znajdujących się Wydziale Nauk o Ziemi oraz Napowietrznego Mobilnego Laboratorium Mobilnego.

- Leśny przewodnik propagujący edukację przyrodniczo-leśną oraz ochronę środowiska - Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach

W ramach realizacji zadania wydano przewodnik prezentujący walory przyrodnicze terenu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, z ukazaniem społeczeństwu istoty ochrony otaczającego ich środowiska. Publikacja ma charakter ponadregionalny, mający formę przewodnika edukacyjno-informacyjno-turystycznego, propagującego idee ochrony przyrody i środowiska poprzez realizowane przez Lasy Państwowe zadania związane z prowadzoną gospodarką leśną, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań mających na celu powszechne udostępnianie obszarów leśnych dla społeczeństwa, połączone z prowadzoną edukacją przyrodniczo-leśną.

- Śląska Szkoła LAS – program edukacyjny dla lokalnych alarmów smogowych z województwa śląskiego – Fundacja Napraw Sobie Miasto

Celem projektu było zwiększenie kompetencji 30 aktywistów lokalnych alarmów smogowych dzięki zorganizowaniu cyklu 4 seminariów na temat systemu społecznej oceny lokalnej polityki antysmogowej.

W ramach seminariów połączonych z panelami dyskusyjnymi uczestnicy dowiedzieli się m.in.: czym można legalnie palić w polskich piecach, co oznacza 5 klasa pieca, jak prezentuje się rynek węgla

w Polsce, a także jak wygląda teoria i praktyka podłączania do sieci gazowej i ciepłowniczej. Podczas cyklu spotkań przedstawione zostały również dobre praktyki stosowane w Czechach i na Słowacji oraz zagadnienia poprawy efektywności energetycznej budynków. Dodatkowo w trakcie paneli dyskusyjnych lokalni liderzy opinii wymienili się doświadczeniami z zakresu aktywizacji społeczności lokalnej m.in. przy wykorzystaniu mediów tradycyjnych i społecznościowych.

- Kampania edukacyjno-informacyjna 300 H₂O. Lubię to! - Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów SA

Celem kompleksowej kampanii było podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie ochrony wód oraz racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi. W ramach kilkumiesięcznego programu przeprowadzono m.in.: pokazową lekcję o wodzie transmitowaną „na żywo” do szkół województwa śląskiego, warsztaty dziennikarskie, plener fotograficzny oraz konkursy ekologiczne, a także zorganizowano dwudniowy Ekopiknik Rodzinny na terenie Parku Śląskiego oraz wycieczki szkół wokół Jeziora Goczałkowickiego. Kampanię wspierała dedykowana strona internetowa, Ekoporadnik oraz 4 filmy o charakterze edukacyjno-ekologicznym.

- ekoAktywni z Pasją - akcja informacyjno-edukacyjna - Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska

Projekt „ekoAKTYWNI z PASJĄ” jest formą regionalnych obchodów Międzynarodowego Dnia Ochrony Środowiska. W ramach akcji edukacyjno-informacyjnej w Parku Śląskim, na terenie Ośrodka Harcerskiego w Chorzowie, odbyły się: warsztaty edukacyjne, konkursy i zabawy ekologiczne, występy zespołów harcerskich. Do współpracy zaproszone zostały pozarządowe organizacje ekologiczne i instytucje z terenu województwa, które prezentowały swoje osiągnięcia oraz edukowały odwiedzających, w tym: Fundację Park Śląski, Górnośląski Park Etnograficzny „Skansen”, Planetarium Śląskie, Fundację na Dobro Harcerstwa Górnośląskiego, placówki szkolne, które otrzymały środki Funduszu na utworzenie Zielonych Pracowni, Śląski Ogród Zoologiczny, Lasy Państwowe, Stowarzyszenie „Ziemia i my” i wiele innych.

X. KONTROLA REALIZACJI ZAWARTYCH UMÓW

Fundusz w 2017 roku przeprowadzał czynności kontrolne obejmujące:

- kontrolę dokumentów stanowiących rozliczenie finansowe projektów,
- kontrolę realizacji umów w terenie.

Przeprowadzanie kontroli pozwoliło zwiększyć skuteczność nadzoru nad wykorzystaniem przekazanych przez Fundusz środków, a co za tym idzie, prawdopodobieństwo wykrycia ewentualnych nieprawidłowości w realizacji dofinansowywanych zadań oraz w sposobie ich dokumentowania.

W 2017 roku przeprowadzono kontrolę na miejscu 370 umów, w tym: 153 pożyczek, 62 dotacji, 1 dotację ze środków Narodowego Funduszu, 83 dotacji udzielonych osobom fizycznym, 68 umorzeń części pożyczek, 2 pożyczek pomostowych oraz 1 przekazania środków. W sumie skontrolowano realizację 277 zadań, w tym:

- 42 z zakresu ochrony wód,
- 26 z zakresu gospodarki wodnej,
- 7 z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi,
- 96 z zakresu ochrony atmosfery, w tym 11 zadań związanych z usuwaniem azbestu,
- 7 z zakresu edukacji ekologicznej,
- 15 z zakresu ochrony przyrody,
- 83 z zakresu ochrony atmosfery realizowanych przez osoby fizyczne,
- 1 z zakresu zapobiegania poważnym awariom.

Kontrole wykazały, że w 256 kontrolowanych zadaniach realizacja przebiegała zgodnie z treścią zawartych umów, a w pozostałych przypadkach najczęściej spotykane niedociągnięcia polegały na:

- zakończeniu zadań po terminie przewidzianym umową (stwierdzono w 4 przypadkach),
- realizowaniu zadań niezgodnie z harmonogramami rzeczowo–finansowymi lub opóźnionych w realizacji (stwierdzono w 7 przypadkach), w sytuacjach takich zalecano uaktualnienie harmonogramów rzeczowo–finansowych,
- nieosiągnięciu lub zagrożeniu nieosiągnięcia zaplanowanego efektu ekologicznego. (nieprawidłowość wykryto w przypadku 7 zadań inwestycyjnych),
- nieosiągnięciu lub zagrożeniu nieosiągnięcia zaplanowanego efektu rzeczowego. (nieprawidłowość wykryto w przypadku 5 zadań inwestycyjnych),
- niewłaściwym rozliczaniu środków Funduszu (stwierdzono w 12 przypadkach) i zobowiązano Pożyczkobiorcę do weryfikacji lub korekt przygotowanych rozliczeń.

Oprócz kontroli prowadzonych na miejscu, analizowano dokumenty stanowiące rozliczenie kolejnych rat dotacji i pożyczek oraz rozliczeń po zakończeniu realizowanych zadań. W efekcie stwierdzono, że najczęściej pojawiającymi się niedociągnięciami był brak potwierdzeń zamontowania tablic informacyjnych oraz pamiątkowych.

XI. SPIS TABEL

		Strona
Tabela nr 1.	Plan i wykonanie przychodów Funduszu w 2017 roku	4
Tabela nr 2.	Plan i wykonanie kosztów Funduszu w 2017 roku	6
Tabela nr 3.	Planowana i zrealizowana pomoc Funduszu w 2017 roku według kierunków wydatkowania środków	11
Tabela nr 4.	Wybrane pozycje bilansu	25
Tabela nr 5.	Wybrane pozycje rachunku zysków i strat	26
Tabela nr 6.	Struktura wpływów Funduszu w latach 2015-2017	28
Tabela nr 7.	Struktura wydatków Funduszu w latach 2015-2017	29
Tabela nr 8.	Pomoc udzielona na dofinansowanie zadań w 2017 roku	32
Tabela nr 9.	Finansowanie zwrotne	33
Tabela nr 10.	Dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów oraz przekazanie środków	35
Tabela nr 11.	Pomoc publiczna udzielona w latach 2015 – 2017	38
Tabela nr 12.	Efekty ekologiczne z umów zawartych w 2017 roku	49
Tabela nr 13.	Efekty rzeczowe z umów zawartych w 2017 roku	50

XII. SPIS RYSUNKÓW

		Strona
Rys. 1.	Plan i wykonanie przychodów za 2017 rok	5
Rys. 2.	Plan i wykonanie kosztów za 2017 rok	7
Rys. 3.	Kierunki wydatkowania środków w 2017 roku	10
Rys. 4.	Wpływy Funduszu w 2017 roku	28
Rys. 5.	Struktura wpływów Funduszu w 2017 roku	29
Rys. 6.	Struktura wydatków Funduszu w 2017 roku	30
Rys. 7.	Formy pomocy finansowej udzielonej przez Fundusz w 2017 roku	31
Rys. 8.	Finansowanie bezzwrotne w 2017 roku	34
Rys. 9.	Struktura udzielonego dofinansowania (na podstawie umów zawartych w 2017 roku)	42